

Tilastokeskuksen tilinpäätös vuodelta 2016

Diaarinumero	TK-21-1100-15
Päiväys	28.2.2017

Sisällys

1	Toimintakertomus	2
1.1	Johdon katsaus	2
1.2	Tuloksellisuus	4
1.3	Vaikuttavuus	6
1.3.1	Toiminnan vaikuttavuus	6
1.3.2	Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus	8
1.4	Toiminnallinen tehokkuus.....	9
1.4.1	Toiminnan tuottavuus.....	9
1.4.2	Toiminnan taloudellisuus.....	11
1.4.3	Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus	13
1.4.4	Yhteisrahoitteisen toiminnan kustavuusvastaavuus	16
1.5	Tuotokset ja laadunhallinta	18
1.5.1	Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet.....	18
1.5.2	Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu	20
1.6	Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen	22
1.7	Tilinpäätösanalyysi.....	29
1.7.1	Rahoituksen rakenne	29
1.7.2	Talousarvion toteutuminen.....	31
1.7.3	Tuotto- ja kululaskelma	32
1.7.4	Tase.....	34
1.8	Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma	35
1.9	Arviointien tulokset.....	37
1.10	Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä	39
2	Tilastokeskuksen talousarvion toteumalaskelma.....	40
3	Tilastokeskuksen tuotto- ja kululaskelma	41
4	Tilastokeskuksen tase.....	42
5	Tilastokeskuksen liitetiedot	42
6	Allekirjoitus.....	47

1 Toimintakertomus

1.1 Johdon katsaus

Globalisaatiota ja sen vaikutuksia on pitkään selvitelty tilastotoimessa. Talustilastoissa nähtiin esimerkki heinäkuussa 2016, kun Irlanti julkaisi BKT:n kasvuprosentin: 26. Vertailun vuoksi Suomen BKT:n vuosikasvu oli samaan aikaan 0,2 prosenttia. Suurten kansainvälisten yritysten muutokset voivat vaikuttaa kansantalouden kokoon merkittävästi, vaikkei niiden varsinaisessa tuotannossa muutoksia tapahtuisikaan.

Väestöön liittyvä globalisaatio ilmenee mm. muuttoliikkeinä. Suomessa turvapaikanhakijoiden ennätyksellinen määrä vuonna 2015 korosti maahanmuuton ja kotoutumisen tilastoinnin tärkeyttä. Tietojen yhdistelyä ja tilastointia helpottaisi esimerkiksi nopea henkilötunnuksen antaminen.

YK:n kestävän kehityksen tavoitteet on asetettu vuosille 2015–2030. Tavoitteita on yhteensä 17 ja niiden seuranta tehdään indikaattoreiden avulla. Nyt on listattuna noin 230 indikaattoria. Kansallisesti näistä karkeasti kolmannes on mahdollista tuottaa jo nykytiedoilla, kolmannes vaatii uuden tiedon keräämistä ja viimeinen kolmannes määrittelyä.

Tilastotoimessa on aloitettu valmistautuminen sote- ja maakuntauudistukseen. Haasteet liittyvät erityisesti tiedon saatavuuteen ja luokitteluun. Tilastokeskuksen on muun muassa ratkaistava, kuuluvatko maakunnat ja muut perustettavat yksiköt valtioon vai paikallishallintoon.

Kuluneen vuoden aikana on korostunut lainsäädäntövalmisteluun vaikuttaminen erilaisissa uudistushankkeissa: tilastotuotannon tietotarpeet ja tietosuoja tulee ottaa muutoksissa riittävästi huomioon.

Tilastolain uudistamisen tavoitteina oli Tilastokeskuksen tiedonsaantioikeuksien laajentaminen yksityiselle sektorille kertyviin tietovarantoihin. Rakentavia keskusteluja tietojen käytöstä käytiin johtotasolla tiedonantajien ja heidän edustajiensa kanssa vuoden mittaan. Kokeiluja näiden ja muun big data aineiston kanssa on tehty ja työtä jatketaan edelleen. Yhteistyömuotoja datan omistajien, käsittelijöiden ja tilastoviraston kanssa tulee jatkossa kehittää, jotta tilastolain uudistaminen etenee.

Luotettavuus on Tilastokeskuksen vahvuus; 85 % suomalaisista piti Tilastokeskuksen tuottamia tietoja luotettavina tai melko luotettavina. Tilastokeskuksen asiantuntijoita arvostetaan ja palvelut koetaan hyviksi ja tärkeiksi omalle työlle. Luotettavuus onkin ensiarvoisen tärkeää tilastotuotannossa, ja sen säilyttäminen tulee varmistaa kehitettäessä uusien tietolähteiden (big datan) hyödyntämistä tai pyrittäessä nopeaan tiedontuotantoon.

Tilastotuotantoa on digitalisoitu vuosikymmeniä. Nyt meneillään oleva julkishallinnon digiloikka tuo niin uusia mahdollisuuksia kuin haasteitakin. Tietovirrat organisaatioiden välillä sujuvoituvat ja tietojen monipuolinen käyttö haastaa toimijat ja tietosuojan. Työn alla on myös digitalisaation mittaamisen kehittäminen.

Avoimen datan aineistoja päivitettiin uusilla tiedoilla mutta uusia dataja ei avattu. Seurantavuonna selvitettiin kuitenkin, miten avoimen datan ja verkkosivujen löydettävyyttä ja hyödynnettävyyttä voidaan parantaa sekä tilastotietojen julkaisemista joustavoittaa. Lisäksi laadittiin tiekartta, miten Tilastokeskus hyödyntää jatkossa kansallisen palveluarkkitehtuurin ratkaisuja ja liittyy entistä tiiviimmäksi osaksi kansallista digitaalista kokonaisuutta.

Tilastokeskuksen henkilöstömäärä oli edellisen vuoden tasolla. Työpanosta kohdennettiin selvästi enemmän projektityöhön vuonna 2016 kuin 2015. Vuonna 2015 kehittämistyöhön suunnattua työpanostusta oli karsittu.

Seurantavuonna laajin projekti oli nopealla aikataululla toteutettu väistömuutto, jonka onnistumisesta kiitos kuuluu henkilöstölle. Väistötiloista siirrytään monitilatoimistoon suunnitelmien mukaan maaliskuussa 2018. Toimitilamuutoksen myötä vuokratuloissa saadaan säästöä pari miljoonaa euroa. Tilojen lisäksi tavoitteena on uudistaa myös toimintatapoja. Osana uudistusta on Digiremppe-projekti, joka on kiinnostanut muitakin virastoja. Tavoitteena on parantaa ICT-taitoja sekä älypuhelimien ja kannettavien tietokoneiden käyttöä monipaikkaista työskentelyä ja lisääntyvää etättyötä silmällä pitäen. Opiskelun perustan muodostavat 1–3 minuutin mittaisten videoiden itseopiskelu omaan tahtiin.

Julkaisuaikataulujen pitävyyteen ja julkistusten virheettömyyteen liittyviä tavoitteita ei täysin saavutettu. Virheettömyyden osalta tilanne kuitenkin parani edellisestä vuodesta. Lisäksi neljännesvuosi- sekä vuosijulkistukset nopeutuivat edellisestä vuodesta. Laadusta on pyritty huolehtimaan, vaikka tilastotuotannon henkilöresurssit ovat olleet niukat.

Tilastokeskuksen tuottavuus parani 1,2 prosentilla. Tuotos pieneni prosentilla, mutta kokonaispanos pieneni enemmän kuin tuotos.

Tilastokeskuksen taloustilanne oli kertomusvuonna hyvä. Vuodelle 2016 siirtyi miljoona euroa suunniteltua enemmän. Tulot ylittivät tavoitteen 0,4 miljoonalla korvaten kehyksen pienenemisen. Menot puolestaan jäivät vuoden 2015 tasolle ja olivat 3,6 miljoonaa euroa suunniteltua pienemmät, mm. hankintojen viivästymisestä johtuen. Lopputuloksena siirtyvä määräraha on noin 10 miljoonaa euroa, mikä vastaa runsaan kahden kuukauden menoja. Siirtynyt erä toimii puskurina tulevina vuosina.

Henkilöstökyselyn perusteella työtyytyväisyys parani. Henkilöstö tietää hyvin työnsä tavoitteet ja työpaikan arvot, on sitoutunut työnantajan tavoitteisiin, pitää saamaansa kohtelua sekä lähiesimieheltä että erityisesti työtovereiden taholta oikeudenmukaisena ja pystyy sovittamaan yhteen työ- ja vapaa-ajan. Sen sijaan palkkaukseen ja varsinkin sen muuttumiseen työsuorituksen muuttuessa ei olla tyytyväisiä. Työskentelytilojen ja tuloksellisen työskentelyn sekä johdon toiminnan suhteen on kehitettävää.

Johtamismallia uudistettiin seurantavuonna. Tavoitteena oli selkiyttää valmistelu- ja päätösvastuita muun muassa vähentämällä valmistelu- ja muita työryhmiä, tehostaa strategisten hankkeiden ohjausta hyödyntämällä johtajapari-ajattelua, vahvistaa asiantuntijavalmistelua sekä parantaa johtoryhmän toimintaa. Uusi johtamismalli astui voimaan 1.1.2017.

1.2 Tuloksellisuus

Seurantavuonna Tilastokeskuksen toimintaan vaikutti edellisen vuoden tiukka säästökuuri irtisanomisineen. Kuukausipalkkaisen henkilöstön määrä väheni edelleen. Kulut pysyivät hyvin hallinnassa, mikä osittain johtui projektien ja muiden hankintojen viiveistä. Projektityöhön käytettiin aikaa neljännes enemmän kuin vuotta aikaisemmin.

Tilastotuotanto jatkui suunnilleen ennallaan edelliseen vuoteen verrattuna mitä tulee tuotannon määrään ja laatuun (ks. luku 1.5). Erityisesti suorissa henkilötiedonkeruissa katojen kasvaminen uhkaa vaarantaa tietojen luotettavuutta. Kadon kasvun hillitsemiseksi on tehty lukuisia toimenpiteitä, kuten parannettu saatekirjeitä, otettu käyttöön SVT-merkki, lisätty viestintää somessa, lisätty mobiilivastaamismahdollisuus tieliikenteen tavarankuljetustilastoon, käytetty yksittäisissä keruissa insentiivejä ja hyödynnetty lomakekestauksen tuloksia.

Seurantavuoden mittavin yksittäinen projekti oli väistömuutto. Seitsemän kuukauden aikana järjestettiin kaikille monitilaratkaisun mukainen pilottitila tai väistötila sekä hoidettiin irtaimisto, arkistointi ja varsinainen muutto.

Tulosopimuksessa mainituista hankkeista asiakaskokemuksen parantamiseen tähtäsivät kuntatilastoinnin kehittäminen, verkko- ja yhdistelmä tiedonkeruun kehittäminen, tilastokeskus.fi-palvelurakenne ja tiedonhallinta ja perusjulkaisemisen kehittäminen. Kuntatilastoinnin kehittäminen saatiin päätökseen. Muut hankkeet jatkuvat suunnitellusti.

Asiakkailta saatu palaute on varsin hyvää (ks. luku 1.5.2). Seurantavuoden aikana selvitettiin laajasti asiakkailta kerättyä palautetta, palautekokonaisuuden kehittämistä ja palautteen hyödyntämistä. Asiakkaat tuntevat Tilastokeskuksen varsin hyvin, luottavat tuotettuihin tietoihin ja arvostavat palveluita. Haasteena on tietojen ajantasaisuus ja toisinaan myös vaikeaselkoisuus.

Tehdyn verkkoaivoriihen perusteella moni asiakas katsoi pystyvänsä omaan analyysiin, jos raaka-aineet ovat saatavilla. Asiakkaat toivovat paitsi avoimia, sujuvakäyttöisiä tietokantoja, myös valmista tietoa taulukoiden ja kuvioiden muodossa sekä tilastojen tuloksia selvittäviä tekstejä.

Tilastokeskus saavutti tulostavoiteasiakirjan taloudellisuutta koskevat tavoitteet. Tuottavuus ylitti tavoitteen. Sen sijaan verkossa tai automaattisella raportoinnilla vastanneiden osuus yrityskeruissa ei kehittynyt aivan tavoitteen mukaisesti. Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotto ja kustannusvastaavuus jatkoivat alenemistaan, mutta maksullisen toiminnan tavoite ylitettiin ja kustannusvastaavuus oli tavoitetta selvästi korkeampi eli 114 prosenttia.

Tuotanto oli tavoitteiden mukaista, mutta eräissä laatutavoitteissa, erityisesti virheettömyydessä, jäätin suunnitellusta. Henkilöstökyselyssä työtyytyväisyyttä kuvaava kokonaisindeksi ylitti tavoitteen. Johtajuusindeksi jäi tyydyttävälle tasolle. Sairaspoissaolot vähenivät, mutta tavoitetasoa ei aivan saavutettu.

Tilastokeskuksen kokonaiskustannukset 2014–2016

	2014	2015	2016	2015–16
1 000 €	toteuma	toteuma	toteuma	muutos %
Suorat tulot yhteensä	8 581	8 485	9 174	8
Maksullinen toiminta	7 563	7 960	8 559	8
Yhteisrahoitus EU:lta	478	468	482	3
Muu yhteisrahoitus	519	36	101	179
Muut tuotot	21	21	31	48
1 Suorat menot yhteensä	-20 016	-18 483	-18 036	-2
1.1 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-24	-13	-48	282
1.2 Matkustusmenot	-669	-478	-669	40
1.3 Muut menot (sis. vuokrat)	-611	-579	-235	-59
1.4 Palkkamenot	-17 638	-16 418	-16 261	-1
1.5 Palvelujen ostot	-1 074	-996	-822	-17
2 Ydintoimintojen tuki	-16 759	-14 371	-14 347	0
2.1 Tiedonhankinnan tuki	-2 415	-2 175	-2 485	14
2.2 Tilastointikohteiden projektit	-4 803	-3 024	-2 827	-7
2.3 Luokitukset ja menetelmät	-980	-1 170	-1 244	6
2.4 Julkaisemisen tuki	-1 759	-1 314	-1 226	-7
2.5 Tietopalvelu, kirjasto	-2 625	-1 990	-1 466	-26
2.6 Maksullisen toiminnan tukipalvelut	-254	-343	-423	24
2.7 Ydintoiminnan IT	-1 952	-1 688	-1 902	13
2.9 Tutkijapalvelut	-1 044	-1 052	-1 224	16
2.10 Muut palvelut ydintoimintaan	-927	-1 615	-1 550	-4
3 Tukitoiminnot yhteensä	-18 520	-17 097	-17 785	4
3.1 Johtaminen ja yleishallinto	-6 128	-6 085	-7 000	15
3.2 Hallinto	-3 289	-3 187	-2 494	-22
3.3 IT-palvelut	-2 870	-2 185	-2 247	3
3.4 Koulutus	-1 692	-1 329	-506	-62
3.5 Viestintä	-373	-455	-553	21
3.6 Kiinteistö- ja toimistopalvelut	-3 510	-3 429	-4 549	33
3.7 Muut tukitoiminnot	-657	-427	-436	2
4 Poissaolot	-4 982	-4 967	-4 408	-11
5 Poistot	-200	-254	-280	10
Kustannukset yhteensä	-60 477	-55 173	-54 862	-1
Tuotot - kustannukset	-51 896	-46 688	-45 688	+2

Suurina tuloina näkyvät vain loppusuoritteet. Sen vuoksi osa yhteisrahoitteisen toiminnan tuloista on otettu huomioon vyörytyksissä. Suorat menot (1) kohdistetaan suorille tuloille. Vyörytettävät erät ovat 2–5.

TK-21-1100-15

1.3 Vaikuttavuus

1.3.1 Toiminnan vaikuttavuus

Vaikuttavuustavoitteet	Toimenpiteet vuodelle 2016
Tilastokeskuksen tuottamat tilastot, tietoaineistot ja palvelut ovat luotettavia ja relevantteja	Tuotantoa kohdennetaan asiakkaiden välttämättömien tietotarpeiden mukaisesti budjettirajoitteet huomioiden. Yrityskuvatutkimuksella ja käyttäjäkyselyillä selvitetään luottamusta tilastoihin ja asiakastarpeita.
Tilastokeskuksen tilastotuotanto tukee yhteiskunnan, yritysten ja kansalaisten tosiasioihin perustuvaa päätöksentekoa.	Ajankohtaisen ja helppokäyttöisen tiedon tarjontaa lisätään kunta- ja aluepalveluita kehittämällä. Tilastojen käyttövalmiuksia yhteiskunnassa vahvistetaan neuvonnalla ja viestinnällä. Tilastojen oikeaa tulkintaa tuetaan osallistumalla ajankohtaiseen yhteiskunnalliseen keskusteluun.
Tilastokeskus edistää tietoaineistojen käyttöä tutkimukseen ja jatkojalostukseen.	Tutkijapalveluita kehitetään edelleen kansalliseksi palveluksi yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Avattuja tietovarantoja laajennetaan uusimmilla tiedoilla ja rajapintapalveluita kehitetään edelleen.

Lähde: Talousarvioehdotus 2016, 10.4.2015

Tilastokeskuksen tilastotuotanto jatkui lähes ennallaan. Vain kaupan joka viides vuosi laadittavien määrävuosiselvitysten kansallinen julkaiseminen loppui. Tiedot kuitenkin tuotetaan ja toimitetaan Eurostatille. Tiedon löydettävyyttä verkkopalvelussa helpotettiin ottamalla käyttöön uudistettu hakukone elokuussa 2016. Suorista tiedonkeruusta on tuotettu ohjevideoita.

Ajankohtaisena aiheena toteutettiin maahanmuuttajien työllistymistä ja kotoutumista koskeva seminaari. Lisäksi järjestettiin Ympäristö ja luonnonvarat -seminaari. Ajankohtaisia taloussuhdanteita käsittelevä suhdanneklubi järjestettiin kolme kertaa. Suhdanneklubi avattiin myös ulkopuolisille osallistujille. Syksyllä 2016 Tilastokeskus järjesti yhteistyössä YK:n tilasto-osaston UNSD:n kanssa tasa-arvotilastojen Global Forum -konferenssin.

Viestinnässä on lisätty sosiaalisen median hyödyntämistä. Tilastokeskuksella on noin 5 000 seuraaja niin twitterissä kuin facebookissakin sekä Tilastotohtorilla että Findikaattorilla. Tilastokeskus nousi epäviralliselle Suomen twitter-vaikuttajien TOP200-listalle. LinkedInissä seuraajia on noin 1 600. Tietopalvelun chat-palvelusta on saatu hyvää palautetta ja yhteydenottoja oli noin 3 400 eli 92 prosenttia enemmän kuin edellisellä vuonna.

Kansantalouden tilinpidon julkaisuaikatauluja tarkistettiin yhteistyössä keskeisten asiakkaiden kanssa. Uudistuksessa otettiin huomioon sekä asiakkaiden aikataulutoiveet että tilaston laadinnan ajantarve, jotta revisiot olisivat mahdollisimman pienet.

Tilastokeskuksen toiminnan vaikuttavuus perustuu asiakkaiden luottamukseen. Sen ansaitsemiseksi tarvitaan luotettavia tilastoja ja tilastotuotteita. Niiden tuottaminen edellyttää asiantuntemuksen lisäksi laadukkaita perustietoja ja tilastointimenetelmiä. Tilastokeskuksessa

panostetaan tavoitteelliseen ja johdonmukaiseen yhteistyöhön sidosryhmien kanssa.

Yrityskuvatutkimuksessa Tilastokeskuksen tunnettuus nousi kahdeksan prosenttiyksikköä vuoden 2013 mittauksesta: 86 prosenttia kansalaisista tunsi Tilastokeskuksen. 85 prosenttia suomalaisista piti Tilastokeskuksen tuottamia tietoja luotettavina tai melko luotettavina.

Kuntatilastoinnin kehittämishanke saatiin päätökseen. Tiukka resurssitilanne vaati venymistä, mutta tilastojen tuotanto käynnistyi suunnitellusti ja ensimmäiset tilastojulkistukset on toteutettu suunnitellusti. Tilastoinnin nopeuttamista ja laadun kohentamista on hidastanut valtiovarainministeriön Kuntatieto-ohjelman standardointiprojektien ja kuntien tietohuollon kehittämispilottien hidas eteneminen. Näyttää todennäköiseltä, ettei tällä vuosikymmenellä ole tulossa oleellista muutosta nykytilanteeseen.

Käyttöönottoprojektin osana toteutettiin kaksi kuntataloustilastojen tiedonantajakoulutusta, joissa oli yhteensä 234 osallistujaa. Lisäksi koulutustilaisuudessa tehtyä webinaaritallennetta on myyty 38 kappaletta. Kuntakatsaus ja Seutukunta- ja maakuntakatsaus yhdistettiin Kuntakatsaus 2016 – Suomi-tietoa alueittain -julkaisuksi, joka julkaistiin kesäkuussa 2016.

Tilastokeskuksen tavoitteena on tilastojen luku- ja käyttöaidon parantaminen. Seurantavuonna Tilastokeskus osallistui kansainväliseen ISLP (International Statistical Literacy Project) -projektiin (2016–2017). Projekti järjestää tilastojen luku- ja käyttöaitokilpailun nuorille sekä kansallisesti että kansainvälisesti. Tilastoposterikilpailu ylä- ja alakouluilla yhdessä MAOL ry:n (Matemaattisten Aineiden Opettajien Liitto ry) ja Suomen tilastoseuran kanssa ajoittuu vuosille 2016–2017. Posterikilpailun aiheena on maan historia. Kolmas kilpailu on Tilastrofi-hanke (Lasten tilastollinen vuosikirja) yhteistyössä Summamutikkakeskuksen ja Helsingin matikkamaan kanssa. Vuonna 2017 järjestettävät kilpailut ovat myös Suomi100-hankkeita.

Tilastokeskus osallistuu ajankohtaiseen keskusteluun Tieto&trendit – talous- ja hyvinvointikatsaus -verkkolehden artikkeleilla ja blogikirjoituksilla sekä sosiaalisessa mediassa.

Tilastokeskukseen liittyvä mediajulkisuus on luonteeltaan neutraalia ja toteavaa. Painetusta mediasta tehdyn julkisuusanalyysin mukaan negatiivissävytteisiä kirjoituksia oli seurantavuonna 12, mikä on noin 0,2 % kirjoituksista. Kritiikki koski muun muassa työpäiväkorjausta, työttömien tilastointia, majoitustilastoja ja oikeustilastojen lakkautuksia. Positiiviset maininnat ovat koskeneet esimerkiksi luotettavuutta ja avointa dataa. Tilastokeskuksen uutisista ylivoimaisesti siteeratuin oli ”Suomi maailman kärjessä” (29.11.2016). Se levisi myös sosiaalisessa mediassa.

Pääkirjoitusmainintoja oli 180 vuonna 2016. Vuonna 2015 mainintoja oli 138 eli kasvua on 30 prosenttia.

Asiantuntijoiden näkyvyys heikkeni ja asiantuntijahaastatteluja sisältävien artikkelien määrä väheni edelleen edelliseen vuoteen verrattuna 17

prosentilla ollen seurantavuonna 60. Mediaseurannassa oli yhteensä 4 982 kirjoitusta vuonna 2016 (2015: 4 713 ja 2014: 4 857).

Tutkijapalveluita hyödyntävien organisaatioiden määrä lisääntyi lähes 50 prosentilla vuodesta 2015 vuoteen 2016. Tutkijapalveluiden SISU-mikrosimulointimalli on ollut myös suosittu. Seurantavuonna SISU-malliin liitettiin mahdollisuus selvittää välillisen verotuksen vaikutuksia.

Tietoaineistojen käytön edistämiseksi Tilastokeskus on päivittänyt uusimmilla tiedoilla avoimena datana olevat tietokannat. Uusia aineistoja ei ole avattu. Seurantavuonna käynnistyneissä kehittämishankkeissa on tehty pohjatyötä tilastokeskus.fi-palvelun parantamiseksi.

Tilastokeskuksen toinen tehtävä, tilastotuotannon lisäksi, on kehittää valtion tilastointia yhdessä muiden valtion viranomaisten kanssa. Kehittämistä on tehty Suomen virallisen tilaston (SVT) neuvottelukunnan, yhteistyöryhmien ja -verkostojen sekä pääjohtajatapaamisten avulla. Suomen viralliseen tilastoon kuului vuoden 2016 lopussa 245 tilastoa. Vuonna 2016 neuvottelukunta hyväksyi yhden uuden tilaston ja yksi SVT-tilasto lakkautettiin niin, että tilasto yhdistettiin toiseen SVT-tilastoon. Lisäksi kolmen tilaston nimi muutettiin.

Seurantavuonna valmistuivat valtion tilastotoimen kehittämislinjaukset vuosille 2017–2019. Kehittämislinjauksissa nostetaan esille kolme kokonaisuutta: tehokas tiedonkeruu, asiakkaita hyödyttävä tuotteet ja luotettavat tilastot.

Tilastolain uudistamista on selvitetty valtiovarainministeriön vetämässä työryhmässä. Välitulos oli, ettei edellytyksiä lakimuutoksen eteenpäin viemiseen, kuten muun muassa tiedonkeruuvaltuuksien laajentamiseen yksityisen sektorin aineistoihin, ollut siinä vaiheessa. Tilastolain uudistamistyö kuitenkin jatkuu, sillä muutostarpeita aiheuttavat EU:n yleinen tietosuoja-asetus sekä SOTE- ja maakuntalainsäädäntö. Samassa yhteydessä on toivottavaa viedä eteenpäin myös tilastolakityöryhmän esittämiä teknislouhteisia muutosedotuksia.

1.3.2 Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus

Tilastokeskuksella ei ole siirto- eikä sijoitusmenoja.

1.4 Toiminnallinen tehokkuus

1.4.1 Toiminnan tuottavuus

Seurantakohde	Mittari	2014 toteuma	2015 toteuma	2016 tavoite	2016 toteuma	2015–16 muutos
Tuottavuus	Kokonaistuottavuuden muutos edellisestä vuodesta, %	-0,9	5,0	0,5*	1,2	-3,8 %-yks.
Tiedonkeruiden automatisointi	Verkossa tai automaattisella raportoinnilla vastanneiden osuus vastanneista yritystiedonkeruissa, %	81	88	91	90	+2 %-yks.

* Tavoite on kolmen vuoden keskiarvo.

Vuoteen 2014 asti tavoite oli 2 %/v kolmen vuoden keskiarvona.

Tilastokeskuksen kokonaistuottavuus kasvoi 1,2 prosenttia vuodesta 2015 vuoteen 2016. Edellisenä vuonna vastaava kasvu oli peräti 5,0 prosenttia, mutta sitä edeltävinä kolmena vuotena tuottavuus heikkeni hieman.

Vuonna 2016 tuottavuuden kasvu perustui edellisvuoden tapaan siihen, että käytettyjen panosten määrä väheni enemmän kuin tuotos.

Kokonaistuotos väheni prosentilla. Maksullisen toiminnan tuotos kasvoi 7,5 prosenttia. Maksullista tuotosta kasvatti erityisesti tilastointipalveluiden myynti.

Kokonaispanos väheni 2,2 prosentilla, mutta työpanos kasvoi 0,4 prosentilla. Tehdyt henkilötyövuodet säilyivät siis jotakuinkin ennallaan: työpanos oli viime vuonna 739,5 htv:a ja edeltävänä vuonna 736,5 htv:a. Työn tuottavuus heikkeni 1,4 prosentilla.

Tuottavuuden parantamiseksi ja kustannusten karsimiseksi Tilastokeskuksessa tehtiin relevanssiselvitys vuonna 2014. Vuonna 2015 aloitetussa taloudellisessa sopeutuksessa suurin säästökohde oli henkilöstö. Toisaalta valtionhallinnon yhteiset palvelut, kuten Palkeet ja Valtori, vähentävät mahdollisuuksia käyttää omaa harkintaa palveluiden hankkimisessa tai tuottamisessa. Vuonna 2016 säästöjä jatkettiin tilajärjestelyjen avulla.

Tilastokeskuksen toimitilavuokrat 2014–2019

milj. euroa	2014 toteuma	2015 toteuma	2016 toteuma	2017 arvio	2018 arvio	2019 arvio
Toimitilavuokrat	6,0	5,7	5,3	3,7	3,2	3,2

Kiekun ajanhallinnan ammatti- ja esimieskäyttäjien raportit otettiin käyttöön toukokuussa 2016. Sen sijaan palkkausjärjestelmän soveltamiseen liittyvien sähköisten lomakkeiden käyttöönotolle ei vielä ollut edellytyksiä. Tehdyn selvityksen perusteella vaikutti siltä, että lomakkeiden toiminnallisten puutteiden vuoksi tuottavuushyötyjä ei ole saavutettavissa.

Sähköinen kilpailutusjärjestelmä otettiin käyttöön syksyllä 2016. Laskujen automaattista käsittelyä lisättiin, mutta työ jatkuu vielä 2017. Matkalaskujen asiatarkastus siirtyi Palkeisiin lokakuussa 2016.

SAS-arkkitehtuurin käyttöönotto ei edennyt suunnitellussa aikataulussa. Haasteita on ollut mm. yhdessä ulkopuolisen palveluntarjoajan kanssa toteutettavien SAS Add-In-komponenttien valmistumisessa ja käyttöönotossa. Tilaus- ja yhteistyökäytännöt sovittiin uudelleen toimittajan kanssa.

Yritystiedonantajista 90 prosenttia vastasi verkossa tai automaattisella raportoinnilla. Tavoitetasoa oli laskettu, koska ennakkollinen tavoite (95 %) arvioitiin liian kunnianhimoiseksi. Automaattista raportointia hyödynnetään entiseen tapaan kahdessa tiedonkeruussa. Vuonna 2016 yritystiedonkeruita oli käynnissä 51. Näistä 17 keruussa kaikki tiedot ja 15 keruussa 90–99,9 prosenttia tiedoista saatiin verkon kautta tai automaattisella raportoinnilla. Eräissä yritystiedonkeruissa alettiin tarjota vain verkkovastaamisvaihtoehtoa jo vuonna 2015, mikä nosti verkossa vastanneiden osuutta. Vuonna 2016 luovuttiin maatilatalouden tilaston paperitiedonkeruusta. Tieliikenteen tavarankuljetuksen tiedonkeruussa otettiin käyttöön mobiililomake.

Asiakasrahoitteisissa tiedonkeruissa on tarjottu verkkovastausvaihtoehtoa aina, kun se tutkimusasetelman ja tiedonkeruuprosessin toimivuuden kannalta on perusteltua.

Henkilötiedonkeruissa verkkovastaaminen otettiin käyttöön väestön tieto- ja viestintätekniikan käyttö -tilastossa. Työvoimatutkimuksen pilotin tiedonkeruun ensimmäinen kierros marraskuussa hyödynsi verkkokeruuta. Vapaa-aikatutkimuksen pilotissa siirryttiin käyntihaastatteluista verkko- ja postikyselyn yhdistelmään.

Haastetta verkkokeruun lisäämiseen ovat tuoneet tekniset ongelmat ja järjestelmän kehittäminen. On todettu, että yhdistelmätiedonkeruissa kato on suurempi kuin haastattelukeruissa. Verkko- ja haastattelukeruissa vastausaste on ollut verkossa vain 12–15 prosenttia. Yhdistelmätiedonkeruun kehittäminen -hankkeen tavoitteena on edistää verkko- ja yhdistelmätiedonkeruun käyttöönottoa siten, että se on käytössä kaikissa henkilötiedonkeruissa vuonna 2018.

Yritysten tiedonantorasitus kasvoi edellisestä vuodesta 13 henkilötyövuotta eli yhdeksän prosenttia. Tiedonantorasitusta kasvattivat mm. joka viides vuosi tehtävä yritysten henkilöstökoulutus (7 htv), teollisuuden tuotantotilaston joka toinen vuosi tehtävä aine- ja tarviketiedustelu, maatilatalouden tilaston otoksen kasvattaminen sekä neljännesvuosittaisen palvelujen ulkomaankaupan tiedonkeruun laajennus. Tiedonantorasitusta vähensivät luottokantatilaston otoksen merkittävä pienentäminen ja innovaatiotilaston välivuosi. Sen tiedot kerätään vain parittomina vuosina.

Yrityksille aiheutunut tiedonantorasitus 2007–2016

Vuosi	htv*	Muutos edellisestä vuodesta, %
2007	185	+3
2008	191	+3
2009	211	+10
2010	176	-17
2011	176	0
2012	165	-6
2013	167	+1
2014	146	-13
2015	143	-2
2016	156	+9

*Tiedot ovat osittain arvioita, joita on päivitetty 2016. Rasitemittauksia on tehty vuodesta 2010 lähtien.

1.4.2 Toiminnan taloudellisuus

Seurantakohde	Mittari	2014 toteuma	2015 toteuma	2016 tavoite	2016 toteuma	2015–16 muutos
Vakaa budjettikehys	Kiinteiden kulujen osuus kokonaiskuluista, %*	76,1	76,0	82	74,9	-1,1 %-yks.
Tuotanto-kulut	Tilastotietojen tuotantomeno-tilastojulkistusta kohti, 1 000€	91,4	97,6	100	95,4	-2 %

*Mittarin kokonaiskulut ovat tuotto- ja kululaskelman mukaiset kokonaiskulut. Vuokrissa menot ovat samat kuin kulut. Palkoissa ei ole otettu huomioon lomapalkkavelan muutosta.

Kiinteiden kulujen osuus kokonaiskuluista kuvaa kuukausipalkkojen ja vuokrien osuutta tuotto- ja kululaskelman mukaisista kokonaiskuluista. Haastattelijoiden palkat eivät ole kiinteitä, koska käytetty työpanos vaihtelee työtilanteen mukaan.

Kiinteiden kulujen osuus kokonaiskuluista laski prosenttiyksiköllä. Toimitilavuokrat pienenevät tilajärjestelyjen vuoksi noin 7 prosentilla eli lähes 400 000 eurolla. Kuukausipalkkasumma laski kolmella prosentilla, mikä euroissa on noin 1,1 miljoonaa. Palkkasumman pienentyminen johtui suurimmaksi osaksi henkilösivukulujen alenemisesta kolmella prosenttiyksiköllä. Toinen syy ovat korvaukset, joita maksettiin vuonna 2015 yt-järjestelyn yhteydessä noin 400 000 euroa järjestelyjen kohteena oleville kuukausipalkkaisille henkilöille. Lisäksi kuukausipalkkaisten henkilöiden määrä väheni edelleen 2 prosentilla. Kokonaiskulut vähenivät noin 1,2 miljoonalla eurolla.

Tilastotietojen tuotantokulut tilastojulkistusta kohden laskivat kahdella prosentilla. Kokonaiskulut vähenivät edellisestä vuodesta ja niistä aikaisempaa hivenen suurempi osuus kohdistui maksulliseen toimintaan.

TK-21-1100-15

Kohdennettavat nettokulut pienenevät 2,6 prosentilla. Tilastojulkistusten määrä säilyi lähes ennallaan.

Vuonna 2015 alettiin selvittää mahdollisuuksia muuttaa toimitilat monitilatoimistoksi. Vuonna 2016 neuvottelut etenivät arvioitua ripeämmin. Tilojen (2 750 m²) vuokraaminen Rajavartiolaitykselle päättyi toukokuussa 2016. Jo syyskuussa 2016 koko henkilöstö oli muuttanut väistötiloihin, jotka suurimmaksi osaksi ovat edelleen tilastotalossa. Henkilötyövuotta kohden laskettu neliömäärä vuoden 2016 lopussa oli 14 m²/htv, kun se vuotta aikaisemmin oli 30 m²/htv ja 2014 vastaavasti 27 m²/htv. Neliömäärän kasvu 2014–2015 johtui henkilöstömäärän vähennyksestä.

Koska muutos toteutui ennakoitua nopeammin, budjetti oli laadittu vanhan toimitilakäytön mukaisesti. Muutosten vuoksi vuokra pieneni, mutta muutto ja uuden toimitilan suunnittelu aiheuttivat muita kuluja.

ICT:n neljän miljoonan budjetista siirtyi seuraavalle vuodelle lähes 800 000 euroa. Rahoitusta oli varattu mm. työasemavirtualisointia ja IdM-järjestelmää varten. Valtori ei pystynyt näitä toteuttamaan seurantavuoden aikana. Ei myöskään pidetty tarkoituksenmukaisena ottaa käyttöön keskeneräistä ja kallista IdM-ratkaisua. Lisäksi mm. työasema- ja lisenssikulut pienenevät ennakoitua enemmän henkilöstömäärän pienenemisen myötä vuodesta 2014. Säästöä kertyi myös siitä, että tulostusmäärien ja samalla tulostuskulujen lasku jatkui edelleen.

Hankintatoimen linjaukset päivitettiin. Hankintojen suunnittelua on tehostettu mm. ottamalla VM:n hankintasuunnittelulomake lähes sellaisenaan käyttöön myös tulosityksikkötasolla syksyllä 2016. Hankintojen koordinoinnissa, sujuvoittamisessa ja suunnitelmien mukaisessa toteuttamisessa on edelleen parannettavaa.

Green Office -seuranta 2011–2016

Mittarit	2011 toteuma	2012 toteuma	2013 toteuma	2014 toteuma	2015 toteuma	2016 toteuma	2015–16, muutos
Toimistopaperin kulutus - A4 paperin ostomäärä, riisiä	6 200	4 200	5 000	3 000	2 000	1 000	-50%
Energiankulutus							
- Sähkö, MWh	3 707	3 533	3 617	3 048	3 009	2 869	-5 %
- Kaukolämpö, MWh	4 234	3 940	3 379	3 363	2 243	2 658	19 %
- Kaukokylmä, MWh	781	460	817	785	653	651	0 %
- Yhteensä, MWh	8 722	7 933	7 813	7 196	5 905	6 158	4 %

Tilastokeskuksen ympäristöpäämääriä ovat ympäristökuormituksen sekä materiaali- ja energiakustannusten vähentäminen. Tilastokeskus läpäisi 4.9.2015 WWF:n tekemän Green Office -toimistotarkastuksen ja sai luvan käyttää ympäristömerkkiä vuoteen 2018 saakka.

Vuonna 2016 sähkönkulutus laski edelliseen vuoteen verrattuna. Kaukolämmön käyttö nousi edellisestä vuodesta, mutta on selvästi alemmalla tasolla kuin vuonna 2014. Selitystä poikkeuksellisen alhaiselle

kulutukselle vuonna 2015 ei ole, vaikka kiinteistön ilmanvaihtokoneet uusittiin silloin niin, että niissä on lämmöntalteenottojärjestelmä. Energiankulutusluvut koskeva koko kiinteistöä, vaikka Tilastokeskuksen käytössä on lokakuusta 2016 alkaen vain osa kiinteistöstä.

A4-paperin ostomäärien perusteella arvioitu paperinkulutus putosi puoleen vuodesta 2015 vuoteen 2016. Toimintatapojen muutokset, kuten esimerkiksi kannettavien tietokoneiden yleistyminen ja turvatulostuksen käyttöönotto vuonna 2015, ovat vähentäneet paperin kulutusta. Paperinkulutukseen on oletettavasti vaikuttanut siirtyminen niukasti säilytystilaa tarjoavaan väistötilaan. Painatuspalvelut ostetaan ulkopuoliselta palveluntarjoajalta.

Väistötiloihin siirtymiseen liittyy myös arkistoitavien tai hävitettävien aineistojen läpikäynti. Tilastokeskus on tehnyt tarvittavat säilytysaika- ja siirtopäätökset sekä hävittämispäätökset ja arkistoaineiston maksullista kunnostamista koskevat sopimukset. Aineistoja on hävitetty tai siirretty Kansallisarkistoon yhteensä noin 550 hyllymetriä vuonna 2016.

1.4.3 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus

Seurantakohde	Mittari	2014 toteuma	2015 toteuma	2016 tavoite	2016 toteuma	2015–16 muutos
Maksullisen toiminnan laajuus	Maksullisen toiminnan tuotot, 1 000 €	7 576	7 962	8 100	8 561	8 %
Maksullisen toiminnan kannattavuus	Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus, % *	104	114	100	114	0 %-yks.

* Tavoite on keskiarvo vuosille 2015–2017.

Tukitoimintojen kohdentamista maksulliseen toimintaan on muutettu vuonna 2016. Vuosien 2014 ja 2015 laskelmat on korjattu vastaamaan vuoden 2016 käytäntöä.

Maksullisen toiminnan tuottotavoite 8,1 miljoonaa euroa ylitettiin 461 000 eurolla. Tuotot nousivat toista vuotta peräkkäin ja lähestyvät vuosien 2010–2012 huippua. Silloin tuotot olivat 8,8–8,9 miljoonaa euroa vuodessa. Maksullista myyntiä ovat kasvattaneet erityisesti hyvin sujuneet tilastointipalvelut. Maksullinen toiminta on jälleen ylittänyt kustannusvastaavuustavoitteen selvästi.

Seurantavuoden lopulla otettiin käyttöön uusi CRM-järjestelmä (Customer Relationship Management) Dynamics. Asiakastietokannan sekä sopimustietojen läpikäynti ja tarkistaminen oli työlästä ja vei arvioitua enemmän resursseja. Järjestelmän käyttöönotto jatkuu vielä 2017.

Tilastointipalveluiden lisääminen on Tilastokeskuksen strateginen tavoite, jossa tavoitellaan tehokkuuden parantamista koko valtion sektorilla. Tilastointipalveluista saatavat tulot ylittivät 2 miljoonaa euroa vuodessa ja kasvu oli 81 prosenttia edellisestä vuodesta. Seurantavuonna isoimmat maksulliset hankkeet olivat European Social Survey ja juomatapatutkimus.

Tuotot tuoteluokittain 2012–2016

	Tuoteluokka	Toteuma 2012 1 000 €	Toteuma 2013 1 000 €	Toteuma 2014 1 000 €	Toteuma 2015 1 000 €	Toteuma 2016 1 000 €	Muutos 2015–16 %
1	Julkaisut	594	430	381	218	194	-11
2	Tietokantapalvelut	899	776	731	680	669	-2
3	Vakiotuotteet	117	118	95	168	188	12
4	Toimeksiantopalvelut	6 048	5 510	5 115	5 671	6 474	14
4.1	Tilastointipalvelut	1 835	1 155	999	1 128	2 044	81
4.2	Asiakaslähtöisesti räätälöidyt konseptituotteet	1 346	1 317	1 052	1 065	1 078	1
4.3	Erityisselvitykset ja tietopalvelutoimeksiannot	2 634	2 727	2 684	2 988	2 704	-10
4.4	Tutkimuslaboratorio ja tutkimusaineistot	233	310	379	490	645	32
5	Koulutus- ja asiantuntijapalvelut	759	666	674	599	696	16
	Muut tulot, esim. tilavuokrat	453	596	580	624	341	-45
	Yhteensä	8 870	8 095	7 576	7 962	8 561	8

Tutkijapalveluiden kysyntä jatkoi kovaa kasvuaan. Kasvu oli 32 prosenttia vuodessa. Tutkijapalveluista saatavat tuotot ovat seitsemän prosenttia koko maksullisen toiminnan tuotoista. Tavoitteena on ollut pitää hinnat tutkijoille kohtuullisina: hyvä tutkijapalvelu oli Tilastokeskuksen strateginen päämäärä strategiakaudella 2012–2015. Käynnissä olevalla strategiakaudella tavoitteena on tarjota laadukkaasti kuvattuja arkistoituja tilastoaineistoja tutkimuskäyttöön sekä kehittää edelleen mikrosimulointimallia.

Koulutus- ja asiantuntijapalveluiden tuotoista suurin osa tulee kansainvälisestä konsultoinnista. Se kasvoi edellisestä vuodesta 3 prosenttia. Asiakaskursseina Tilastokeskus järjesti mm. Quality Management -kurssin, Irlannin tilastovirastolle oman National Accounts -kurssin, 18 lista- ja 4 tilauskurssia. Kursseista saatu palaute on ollut hyvää (2016: 4,2 asteikolla 1–5)

Muut tulot muodostuvat enimmäkseen tilavuokrista. Saadut vuokrat loppuivat seurantavuonna tilajärjestelyjen vuoksi (ks. luku 1.4.2, väistömuutto).

TK-21-1100-15

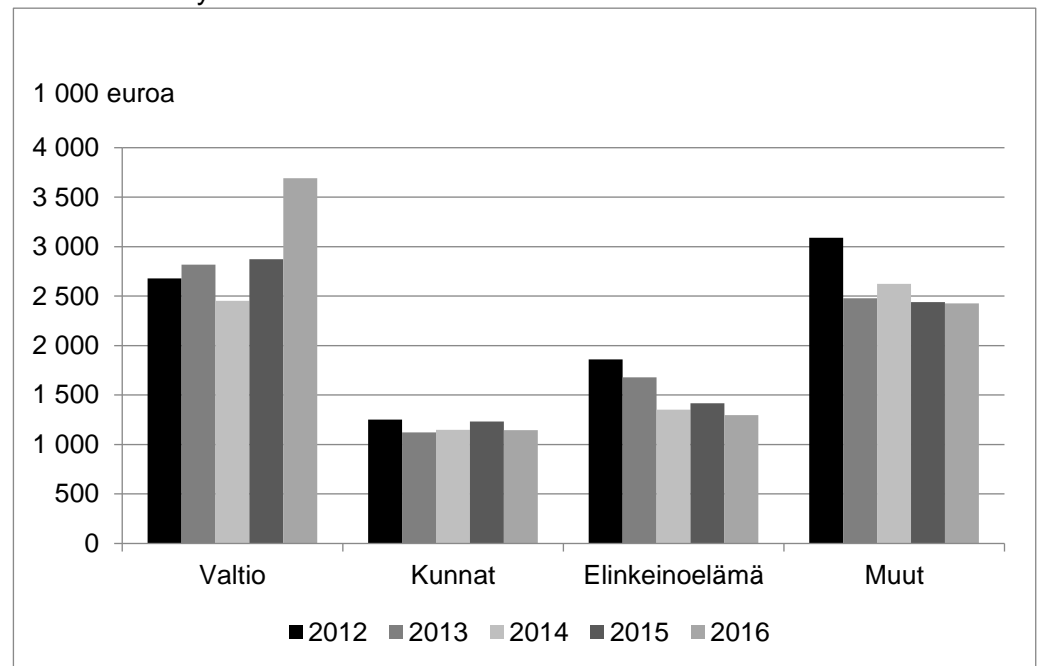
Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma, 1 000 euroa

	2016	2016 ¹⁾	2015	2014
	Toteuma	Tavoite	Toteuma	Toteuma
TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot				
Maksullisen toiminnan myyntituotot	8 342	7 850	7 386	7 014
Maksullisen toiminnan muut tuotot	219	250	576	562
Tuotot yhteensä	8 561	8 100	7 962	7 576
KOKONAISKUSTANNUKSET				
Erilliskustannukset				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	17	15	19	11
Henkilöstökustannukset	3 304	3 800	3 065	3 107
Vuokrat	208	250	540	570
Palvelujen ostot	153	200	149	205
Muut erilliskustannukset	229	300	101	187
Erilliskustannukset yhteensä	3 911	4 565	3 874	4 080
Osuus yhteiskustannuksista				
²⁾ Tukitoimintojen kustannukset	2 323	2 250	1 825	1 847
Poistot	43	40	32	22
Korot	1	2	4	4
Muut yhteiskustannukset	1 213	1 243	1 222	1 298
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	3 580	3 535	3 083	3 171
Kokonaiskustannukset yhteensä	7 491	8 100	6 957	7 251
KUSTANNUSVASTAAVUUS	1 070	0	1 005	325

¹⁾ Tavoite on esitetty Tilastokeskuksen ja Valtiovarainministeriön välisen tulossopimuksen mukaisena.

²⁾ Tukitoimintojen kohdentamista maksulliseen toimintaan on muutettu vuonna 2016. Vuosien 2015 ja 2014 laskelmat on korjattu vastaamaan vuoden 2016 käytäntöä.

Tulot asiakasryhmittäin 2012–2016

Asiakasryhmittäisen tarkastelun mukaan vuonna 2016 tulot kasvoivat valtiolta 28 prosenttia, mutta pienenevät kunnilta 7 ja elinkeinoelämältä 8 prosenttia ja muilta yhden prosentin edellisestä vuodesta. Ryhmään muut kuuluvat esimerkiksi yliopistot. Valtion osuus tuloista oli 43 prosenttia, mikä on 7 prosenttiyksikköä enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Valtiolta saatuja tuloja kasvattaa edelleen tilastointipalvelujen lisääntyminen.

Julkaisujen myynti ulkoistettiin vuonna 2012. Tällöin asiakasryhmittäisessä tarkastelussa elinkeinoelämältä saadut tulot kasvoivat, vaikka julkaisut olisi myyty esimerkiksi kunnille, koska järjestelmässä asiakkaaksi kirjautuu myyntityön hoitava yritys. Julkaisuista saatavat tulot ovat pienentyneet niin, että niiden merkitys on nykyään hyvin vähäinen.

1.4.4 Yhteisrahoitteisen toiminnan kustavuusvastaavuus

Seurantakohde	Mittari	2014 toteuma	2015 toteuma	2016 tavoite	2016 toteuma	2015–16 muutos
Yhteisrahoitteisen toiminnan laajuus	Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot, 1 000 €	1 745	1 480	1 300	1 224	-17 %
Yhteisrahoitteisen toiminnan kannattavuus	Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus, % *	34,0	31,5	35	33,3	+1,8 %-yks.

*Tukitoimintojen kohdentamista yhteisrahoitteiseen toimintaan on muutettu vuonna 2016. 2014 ja 2015 tiedot on korjattu vastaavasti. Muutos laski kustannusvastaavuutta 0,2 %-yksiköllä.

TK-21-1100-15

Seurantavuoden tuotot yhteisrahoitteisesta toiminnasta vähenivät 17 prosenttia edellisestä vuodesta. Euromääräiset tuotot alittivat tavoitteen 76 000 eurolla. EU:lta saatu rahoitus pieneni 123 000 eurolla ja muilta valtion virastoilta saatu rahoitus 94 000 eurolla. Muu valtionhallinnon ulkopuolinen rahoitus loppui kokonaan. Tuotto oli 39 000 euroa vuonna 2015.

Monet yhteisrahoitteisen toiminnan hankkeet ovat joko EU-asetuksilla pakollisia tai jatkuvaan tilastotuotantoon kuuluvia hankkeita. Tämän vuoksi kustannusvastaavuustavoitteessa on joustettu: ulkopuolelta saatu rahoitus on kuitenkin tukenut hankkeiden toteutumista.

Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma, 1 000 euroa

	2016	2016 ¹⁾	2015	2014
	Toteuma	Tavoite	Toteuma	Toteuma
YHTEISRAHOITTEISEN TOIMINNAN TUOTOT				
Muilta valtion virastoilta saatu rahoitus	33	300	237	725
EU:lta saatu rahoitus	1 084	1 000	1 204	958
Muu valtionhallinnon ulkopuolinen rahoitus	0	0	39	62
Yhteisrahoitteisen toiminnan muut tuotot	107	0	0	0
Tuotot yhteensä	1 224	1 300	1 480	1 745
Yhteisrahoitteisen toiminnan erilliskustannukset				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	1	5	0	0
Henkilöstökustannukset	1 666	1 650	2 280	2 726
Vuokrat	0	5	0	2
Palvelujen ostot	241	200	193	233
Muut erilliskustannukset	69	90	152	134
Erilliskustannukset yhteensä	1 977	1 950	2 625	3 095
Yhteisrahoitteisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista				
²⁾ Tukitoimintojen kustannukset	1 030	1 000	1 130	1 209
Poistot	20	16	24	21
Korot	0	1	1	2
Muut yhteiskustannukset	653	750	915	798
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	1 703	1 767	2 070	2 030
Kokonaiskustannukset yhteensä	3 679	3 717	4 695	5 125
OMARAHOITUSOSUUS	-2 455	-2 417	-3 215	-3 380
Omarahoitusosuus, %	66,7 %	65,0 %	68,5 %	66,0 %

¹⁾ Tavoite on esitetty Tilastokeskuksen ja Valtiovarainministeriön välisen tulossopimuksen mukaisena.

²⁾ Tukitoimintojen kohdentamista yhteisrahoitteiseen toimintaan on muutettu vuonna 2016.

Vuosien 2015 ja 2014 laskelmat on korjattu vastaamaan vuoden 2016 käytäntöä.

1.5 Tuotokset ja laadunhallinta

1.5.1 Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet

Seurantakohde	Mittari	2014 toteuma	2015 toteuma	2016 tavoite	2016 toteuma	2015–16 muutos
Tuotannon laajuus	Tilastojulkistusten määrä, kpl	640	556	550	548	-1 %
Palvelujen käyttö	Solulatausten määrä maksuttomasta StatFin-tietokannasta, milj. kpl/kk	234	324 ¹	250	340	+5 %
Palvelujen käyttö	Vierailukertoja Tilastokeskus.fi-palvelussa, 1 000 kpl/kk	252	271	290	276	+2 %
Palvelujen käyttö	EU-raportoinnit ja kv. kyselyt, kpl	861	839	820	817	-3 %
Palvelujen käyttö	Toimeksiantopalveluiden määrä, kpl (yli 500 €)	788	848	800	ei saatavissa	-
Tutkija-palveluiden käyttö	Tutkijapalveluiden käyttö lupahakemusten lukumäärä, kpl	255	243	235	243 ²	0 %

¹ Px-webin version vaihdos vaikuttaa lukuihin toukokuusta 2015 lähtien.

Tosin myös tammi-kesäkuun kasvu edellisestä vuodesta oli 29 prosenttia.

² Vuoden 2016 osalta lukumäärätiedot on muodostettu kahdesta eri lähteestä eli Prosesta ja marraskuussa käyttöön otetusta CRM:stä. Järjestelmien kirjauskäytänteissä on merkittäviä eroja, joten luku käyttö lupahakemusta lukumäärästä on suuntaa antava.

Seurantavuonna tilastojulkistusten määrä väheni prosentilla edellisestä vuodesta. Silloin vastaava vähennys oli 13 prosenttia. Vähennykset olivat seurausta vuonna 2014 tehdystä relevanssiselvityksestä. Sen perusteella päädyttiin lakkauttamaan taloudellisista syistä 18 tilastoa ja muuttamaan viisi kustannusindeksitilastoa maksullisiksi toimeksiantoiksi. Vuosittaiseen vaihteluun vaikuttaa erityisesti julkaisut, joita ei tehdä jatkuvasti vuosittain, kuten esimerkiksi vaalitulokset. Vaaleja ei ollut vuonna 2016.

Tilastokeskus.fi-palvelun ja StatFin-tietokannan käyttö jatkoivat kasvuaan. Ne ovat pääväylät tilastotietojen julkistamisessa. Uusia dataa ei ole avattu, mutta avoimena datana jo oleviin tietoihin on lisätty tuoreimmat tiedot.

Tietoa toimeksiantopalveluiden määrästä ei ole tuotettavissa kohtuullisella työpanoksella järjestelmämuutoksen vuoksi. On mahdollista, että toimeksiantojen määrä on kasvanut, koska myyntituotot ovat kasvaneet. Toisaalta seurantavuonna oli muutamia isoja toimeksiantoja.

Tutkijapalveluiden käyttö lupahakemuksien lukumäärä pysyi samalla tasolla vuoteen 2015 verrattuna. Määrä on arvioitu järjestelmämuutoksen vuoksi. Voimassa olevia käyttö lupia arvioitiin vuoden lopussa olevan 744. Yli 500 euron arvoisia tietopalvelusopimuksia oli vuoden lopussa 193 (2015: 185 ja 2014: 160).

Tutkijapalveluissa etäkäytön organisaatiosopimus on voimassa 57 organisaatiossa (2015: 39 ja 2014: 27). Etäkäytön asiakkaiden lukumäärä oli vuoden 2016 lopussa 427 (2015: 304 ja 2014: 104). Tässä yhteydessä asiakkaalla tarkoitetaan tutkijan ja hankkeen yhdistelmää. Yhdellä tutkijalla voi olla useita hankkeita. Asiakkaiden määrä on kasvanut 40 ja organisaatioiden määrä 46 prosenttia edellisvuodesta.

Tutkijapalveluiden toimeksiantojono on kasvanut ja vasteajat ovat pidentyneet erityisesti seurantavuoden lopulla. Ongelmat liittyvät henkilövaihdoksista johtuvaan henkilöstövajaukseen. Tutkijoille on julkaistu aineistokatalogi TAIKA <https://taika.stat.fi>. Tutkijapalveluiden kehittämiseksi aloitettiin osittain Sitran rahoittama kehittämishanke, jonka tavoitteena on mahdollistaa tutkijoille joustava siirtyminen kansalliseen etäkäyttöjärjestelmään (FIONA) ja muille viranomaisille turvallinen tapa luovuttaa aineistoja tieteellisiin tutkimuksiin ja tilastollisiin selvityksiin.

SISU-mikrosimulointimallia on kehitetty Tilastokeskuksessa vuodesta 2011 lähtien yhteistyössä Kansaneläkelaitoksen kanssa. Mallin avulla voidaan laskea esimerkiksi lakimuutosten taloudellisia vaikutuksia erilaisille perheille. Seurantavuonna mikrosimulointimallista julkaistiin versio, joka mahdollistaa välillisen verotuksen vaikutusten arvioimisen. Vuoden lopulla käyttäjiä oli yhteensä 58 ja he olivat 15 eri organisaatiosta. Käyttäjämäärät ovat kasvussa. SISU-mallin käyttäjät ovat ilmoittaneet 12 julkaisua, joissa mallia on hyödynnetty vuonna 2016 (2015: 11 ja 2014: 15).

Tilastokeskus osallistuu aktiivisesti EU:n tilastosäädösten valmisteluun. EU:n neuvoston tilastotyöryhmässä käsiteltiin vuonna 2016 kahdeksaa komission ehdotusta Euroopan parlamentin (EP) ja neuvoston asetuksiksi. Osa asetuksista koskee Tilastokeskusta ja osa muita virallisia tilastontuottajia.

Vuoden aikana saatiin päätökseen yhdenmukaistettuja kuluttajahintaindeksejä ja asuntohintaindeksiä, maksutasetta, ulkokauppaa, maakaasun ja sähkön hintoja, rautatieliikennettä ja sisävesiliikenteen tavarankuljetusta koskevat tilastoasetukset. Syksyllä alettiin käsitellä sosiaalitaloustieteen puiteasetusta, joka kattaa henkilöitä ja kotitalouksia koskevia kyselytutkimuksia (ns. IESS-asetus) ja korvaa nykyisiä asetuksia sekä monivuotisen tilasto-ohjelman jatkamista kaudelle 2018–2020.

Joulukuussa komissio antoi ehdotukset maatilatilastojen kehysasetukseksi (IFS) ja NUTS-alueuokitusasetuksen muuttamiseksi. Lisäksi komissiossa (Eurostatissa) on valmisteilla yritystilastoja (FRIBS) sekä maatalouden panos-tuotos-tilastoja (SAIO) koskevat puiteasetukset.

EU:n yleinen tietosuoja-asetus tuli voimaan 25.5.2016, mistä alkoi kahden vuoden täytäntöönpanoaika. Tilastokeskuksessa on suunniteltu tarvittavia toimenpiteitä. Syksyllä 2016 valmistui esiselvitys Tilastokeskuksen siirtymisestä sähköiseen asiakirjahallintoon ja arkistointiin.

1.5.2 Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu

Seurantakohte	Mittari	2014 toteuma	2015 toteuma	2016 tavoite	2016 toteuma	2015–16 muutos
Tilastojen luotettavuus	Tilastokeskuksen tuottamien tietojen luotettavuus, % (Yrityskuvatutkimus)	-	-	87	85	-
Asiakas-tyytyväisyys	Kouluarvosana käyttäjätyytyväisyyskyselyssä	-	8,33	-	-	-
Julkistusten oikea-aikaisuus	Oikea-aikaisten julkistusten osuus julkistuksista, %	97	95	99	95	0 %-yks.
Julkistusten oikea-aikaisuus	Myöhästyneiden julkistusten osuus julkistuksista, %	2,7	3,2	0,7	2,9	-0,3 %-yks.
Julkistusten virheettömyys	Virheettömien julkistusten osuus julkistuksista, %	95	93	97	94	+1 %-yks.
Julkistusten ajantasaisuus	Vuosijulkistusten julkaisuviive, vk	42,0	43,1	39,4	41,5	-1,6 vk
Julkistusten ajantasaisuus	Neljännesvuosijulkistusten julkaisuviive, vk	9,5	9,7	9,2	9,3	-0,4 vk
Julkistusten ajantasaisuus	Kuukausijulkistusten julkaisuviive, vk	4,5	5,0	5,1	5,1	+0,1 vk

Vuonna 2016 ns. yrityskuvatutkimuksessa selvitettiin Tilastokeskuksen tunnettuutta ja luottamusta Tilastokeskuksen tuottamiin tietoihin. Tutkimuksen teki Taloustutkimus Oy osana Omnibus-kuluttajatutkimusta, johon vastasivat 15–79 -vuotiaat suomalaiset. Tilastokeskuksen tunnettuus oli parantunut 8 prosenttiyksikköä kolmen vuoden takaisesta. Kyselyn perusteella Tilastokeskus oli hyvin tuttu 16 prosentille ja jonkin verran tuttu 57 prosentille suomalaisista. Loput 27 prosenttia oli kuullut Tilastokeskuksen nimeltä. Tilastokeskuksen tuottamia tietoja piti luotettavina tai melko luotettavina 85 % suomalaisista. Myös muissa asiakastutkimuksissa Tilastokeskuksen vahvuudeksi nousi luotettavuus, minkä säilyttämiseen toki panostetaan jatkuvasti.

Käyttäjätyytyväisyyskyselyä ei tehty vuonna 2016. Muutokset ovat yleensä olleet hyvin pieniä ja tulos on ollut kouluarvosananä 8+ jo parikymmentä vuotta.

Suoraa asiakaspalautetta kerätään 500–15 000 euron arvoisista erityisselvityksistä. Asiakkaiden antama kouluarvosanan keskiarvo oli 9,12, mikä on sama kuin vuonna 2014 (9,11) ja 0,21 yksikköä korkeampi kuin vuonna 2015 (8,91). Vastaus saatiin 102 asiakkaalta ja vastausprosentti oli 22, mikä on prosenttiyksikön korkeampi kuin edellisenä vuonna.

Asiakaspalautetta ja sen hyödyntämistä on selvitetty seurantavuonna. Edellä olevien tutkimusten lisäksi tehtiin talustilastojen käyttäjäkysely, Tieto&trendit – talous- ja hyvinvointikatsauksen lukijatutkimus, Tilastotieto verkossa – fokusryhmähaastattelut, Findikaattorin kehittämisen jatkoselvitys, kyselyt asunto- ja rakennustilastojen sekä

rakennusluokituksen käyttäjille, perusjulkaisemisen kehittämiseen liittyvä käyttäjäkysely sekä aivoriisi sidosryhmille. Yhteinen piirre saaduissa vastauksissa on, että asiakkaat arvostivat Tilastokeskuksen luotettavuutta ja löysivät lukuisia kehittämiskohteita. Myös asiakkaat tunnistavat tietojen nopeuden ja luotettavuuden välisen ristiriidan.

Seurantavuonna julkistusaikataulu piti 95 prosenttisesti eli samoin kuin edellisenäkin vuonna. Myöhästymisiä oli suunnilleen saman verran kuin edellisenä vuonna. 11 julkistusta aikaistettiin, kun vuonna 2015 vastaava määrä oli vain 1. Suunnittelemattomasti ilmestyneiden julkistusten määrä kehittyi päinvastoin: 2016 niitä oli 1, kun taas 2015 määrä oli 11. Peruuntuneiden julkistusten määrä väheni viidestä kolmeen. Yksi peruuntuminen johtui hallinnollisen aineiston saannin viiveestä. Julkistusaikatauluista kiinni pitäminen on edellyttänyt henkilöstöltä venymistä.

Virheettömien julkistusten osuus on säilynyt edellisten vuosien tasolla. Tavoitteesta jäätiin edelleen, vaikka osuus parani yhdellä prosenttiyksiköllä. Tiukka resurssitilanne vähentää jouston mahdollisuuksia ja lisää tilastojen julkistamiseen liittyviä laaturiskejä.

Julkistamisen ja verkkopalveluiden toimintavarmuudessa oli merkittäviä häiriöitä alkuvuonna ja kesän aikana. Ongelmien ratkaisemiseksi selkeytettiin prosesseja ja vahvistettiin häiriövalmiutta. Osa häiriöistä aiheutui Valtorin prosesseista.

Keskimääräinen julkaisuviive oli kuukausitilastoilla täysin ja neljännesvuositilastoilla lähes tavoitteen mukainen. Vuositilastojen toteutunut julkistamisviive sen sijaan oli kaksi viikkoa tavoitetta pidempi, mutta puolitoista viikkoa pidempi kuin edellisenä vuonna. Kaikki kuukausitilastot julkaistiin täysin julkaisukalenterin mukaisesti. Vuositilastoissa ongelmana olivat viiveet. Neljännesvuositilastojen ajallisista poikkeamista lukumääräisesti suurin ryhmä olivat aikaistukset yhdellä tai kahdella vuorokaudella.

Vuonna 2016 valmistui 7 tilastojen läpivalaisua ja 2 temaattista läpivalaisua. Jälkimmäisten kohteena olivat kuluttajahintaindeksin otos ja hallinnollisten aineistojen vastaanotto. Tilastokeskus vastaanottaa vuosittain noin 300 (hallinnollista) rekisteriaineistoa, joista puolet käsitellään keskitetysti.

Tilastotuotannon laatua erityisesti henkilötilastoissa uhkaa heikentää vastauskato ja sen kasvu. Suomalaisten matkailututkimuksen osalta tilanne on jo hälyttävä. Tilaston ja aineiston laatu eivät ole riittävän luotettavat asiakkaiden tarpeita varten, minkä vuoksi asiakkaille tulokset on annettu varoituksen kera.

Seurantavuonna Tilastokeskus liittyi teknisesti kansalliseen palveluväylään. Vuonna 2016 hoidettiin kuntoon tarvittavat luvat ja pystytettiin ns. liityntäpalvelut sekä testi- että tuotantoympäristössä. Niihin asennettiin palveluväylän ylläpidon toimittamat, palveluväylän kanssa kommunikoinnin mahdollistavat ohjelmistot. Lisäksi on laadittu suunnitelmat ns. sovitinpalvelujen järjestämiseksi, Suomi.fi -

tunnistuspalvelun käyttöönotosta ja XBRL-sanomien vastaanotosta. Vuonna 2016 laadittiin myös tiekartta Kansalliseen palveluarkkitehtuuriin liittymisestä vuosina 2017–2019.

Yhteistoiminta Valtorin kanssa on ollut lähes suunnitelmien mukaista. Toiminta ei kuitenkaan kaikilta osin ole vastannut Tilastokeskuksen tarpeita: virallisia reklamaatioita on tehty kaksi. Lisäksi eräitä kehittämishankkeita ei pystytty toteuttamaan suunnitellusti johtuen Valtorin kyvystä toteuttaa kyseiset palvelut. Mahdollisesti tulevien vuosien yhteistyöhön vaikuttavat Valtorissa seurantavuonna käydyt kahdet yt-neuvottelut ja organisaation uudistaminen vuoden lopulla.

1.6 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen¹

Henkilöstörakenne

Henkilöstön määrätietoja 2014–2016

Seurantakohte	Mittari	2014 toteuma	2015 toteuma	2016 tavoite	2016 toteuma	2015–16 muutos
Henkilöstön määrä	Henkilötyövuodet ¹	832	736	754	739	+0 %
	- kuukausipalkkaiset	720	645	634	633	-2 %
	- haastattelijat	112	91	120	107	+18 %
	Henkilötyövuosien muutos, %	-1	-12	+2	+0	-
	- kuukausipalkkaiset	-2	-10	-2	-2	-
	- haastattelijat	6	-19	+32	+18	-
	Harjoittelijoiden määrä, htv	13	2	-	10	+400 %
	Henkilöstömäärä 31.12.	910	795	-	812	+2 %
	Palvelussuhteiden ² määrä 31.12.	1 011	900	-	920	+2 %
Varsinaisten ³ määräaikaisten osuus henkilöstöstä 31.12., %	5,7	5,4	6	9,2	+3,8 %-yks.	

¹ Henkilötyövuodet raportoidaan Kiekusta saatavan tiedon mukaisesti.

Tahti-järjestelmän mukaan henkilötyövuosimäärä vuonna 2016 oli 731,7.

Tahti-järjestelmään ei siirry muuttuneita eikä korjattuja tietoja takautuvasti.

² Palvelussuhteet sisältävät myös virkavapaalla olevat.

³ Varsinaiset määräaikaiset eivät sisällä harjoittelijoita eivätkä tukityöllistettyjä.

Henkilötyövuosien kokonaismäärä kasvoi kolmella, mutta jäi suunnitellusta 15 henkilötyövuodella. Haastattelijoiden työpanos kasvoi 16 henkilötyövuodella, mutta alitti tavoitteen 13 henkilötyövuodella. Haastattelijoiden työpanos vaihtelee tehtävien tiedonkeruiden mukaisesti. Seurantavuonna suurimmat haastattelutyötä vaativat keruut olivat kulutustutkimus, juomatapatutkimus ja European Social Survey 2016.

¹ Lisätietoja henkilöstöstä: Tilastokeskuksen Henkilöstötilinpäätös 2016

Kuukausipalkkaisten määrä väheni edelleen 12 henkilötyövuodella vuonna 2016. Vuonna 2015 taloudellisista syistä johtuen 19 henkilöä irtisanottiin tai he irtisanoutuivat, Valtori-siirtymä vähensi kuukausipalkkaista henkilöstöä 17 henkilötyövuodella eikä eläköityneiden tai muuten poislähteneiden tilalle juurikaan palkattu uusia työntekijöitä.

Vuonna 2016 rekrytointi perustui ennakoivaan henkilöstösuunnitteluun. Lisäksi edellytettiin pääjohtajalta rekrytointilupa. Tilastokeskuksen tasolla kuukausipalkkaisia koskeva tavoite lähes saavutettiin. Viraston sisäisissä tulosyksikötason sopimuksissa henkilöstömäärä oli budjetoitu 15 henkilötyövuotta suuremmaksi kuin viraston tulossopimuksessa valtiovarainministeriön kanssa. Tämä osaltaan kasvatti vuodelle 2017 siirtyvää määrärahaa.

Resurssien tiukkuutta lisäsi väestömuutto, jota ei ollut otettu suunnitteluvaiheessa huomioon. Muutto vaati projektilta 2,2 ja tulosyksiköiltä noin 16 henkilötyövuoden panoksen seurantavuonna. Lisäksi vuonna 2015 henkilöstöä kannustettiin vaihtamaan lomarahoja vapaaksi. Karkean arvion mukaan lisäys lomarahojen vaihdossa vähensi tehollista työpanosta runsaalla 10 henkilötyövuodella. Osa vähennyksestä realisoitui vasta vuonna 2016. Resurssien niukkuus johti eräiden toimintojen hidastumiseen ja aikataulumuutoksiin.

Henkilöstömäärä vuoden 2016 lopussa oli Tahti-järjestelmän mukaan 812. Luvussa eivät ole mukana palkattomalla virkavapaalla olevat. Henkilöstömäärä kasvoi koko alkuvuoden ollen korkeimmillaan kesäkuussa, jolloin väkimäärää lisäsivät myös korkeakouluharjoittelijat.

Korkeakouluharjoittelijoita oli seurantavuonna 35. Edellisenä vuonna heitä oli vakinaisen henkilöstön irtisanomisten vuoksi vain 3. Yleensä korkeakouluharjoittelijoiden työpanos on ollut 11–12 henkilötyövuotta kalenterivuoden aikana.

Määräaikaiset työntekijät ovat perinteisesti olleet pääosin viransijaisia, mutta seurantavuonna rekrytoitiin myös haastattelijoita määräaikaisiin työsuhteisiin kulutustutkimusta varten. Vuoden lopussa määräaikaisia haastattelijoita oli 37, kun heitä edellisen vuoden lopussa oli 9 eli kasvua on 311 prosenttia. Kuukausipalkkaisten määräaikaisien määrä kasvoi 12 prosenttia eli neljä henkilöä. Määräaikaisen 9,2 prosentin osuus henkilöstä on korkeampi kuin aikaisemmin, ja määräaikaisien osuus on ollut hitaassa kasvussa pitkällä aikavälillä. Tavoite määräaikaisien osuudelle oli 6 prosenttia.

Henkilöstön keski-ikä laski hieman. Suurin ikäluokka on edelleen 55–64 -vuotiaat, joita on 31 prosenttia henkilöstöstä. Yli 64-vuotiaiden määrä säilyi lähes ennallaan: 2016 heitä oli 16, mikä on yksi henkilö vähemmän kuin vuotta aikaisemmin. Keski-ikää laski työntekijöiden runsaana jatkunut eläköityminen.

Koulutustasoindeksi nousi hieman. Vähintään alemman korkeakouluasteen suorittaneiden osuus nousi 58 prosentista 61 prosenttiin. Perus- tai keskiasteen koulutuksen varassa olevien osuus laski 21 prosentista 18 prosenttiin.

TK-21-1100-15

Henkilöstörakenne 2014–2016

Seurantakohde	Mittari	2014 toteuma	2015 toteuma	2016 tavoite	2016 toteuma	2016–16 muutos
Henkilöstö- rakenne	Keski-ikä, v	48,5	48,8	-	48,2	-0,6 v.
	Koulutustasoindeksi	5,6	5,5	-	5,6	+0,1
	Osa-aikaisten osuus, %	27	26	-	28	+2 %-yks.
	Tehdyn työajan osuus säännöllisestä vuosityöajasta, % ¹	79,5	78,2	-	80,4	+2,2 %-yks.
	Henkilöstökulut kokonaiskuluista, % *	75	75	-	73	%-yks.

¹ Tahti-järjestelmän mukaista tehdyn työajan osuutta säännöllisestä vuosityöajasta on päivitetty myös vuodelta 2015. Tilinpäätöksessä 2015 raportoitu tieto oli 79,5 %.

Osa-aikaisten osuus koko henkilöstöstä kasvoi hieman, mikä liittyy haastattelijoiden määrän kasvuun. Haastattelijat ovat vakinaisessa (tai poikkeustapauksissa määräaikaisessa) työsuhteessa ilman sovittua minimityöaikaa: heidän työaikaansa vaikuttaa tehtävien tiedonkeruiden määrä. Osa-aikatyötä tekevästä 78 prosentilla työaika oli alle 20 tuntia viikossa. Naisista osa-aikaisia on 37 ja miehistä 13 prosenttia, mikä johtuu haastattelutoiminnon naisvaltaisuudesta.

Henkilöstökulujen osuus kokonaiskuluista laski. Syynä on erityisesti sivukulujen pieneneminen. Tehdyn vuosityöajan osuus säännöllisestä vuosityöajasta kasvoi edellisestä vuodesta: sekä vuosiloma-aikojen että sairauspoissaolojen osuuden pienenivät.

Työhyvinvointi ja osaaminen

Seurantakohde	Mittari	2014 toteuma	2015 toteuma	2016 tavoite	2016 toteuma	2015–16 muutos
Tyytyväisyys johtamiseen	Johtajuusindeksi (VMBaro*)	3,35	3,37	3,51	3,34	-0,03 yks.
Osaamisen hallinta	Osaamisen johtamisindeksi (VMBaro*)	3,45	3,50	3,50	ei saatavilla	-
Työyhteisön hyvinvointi	Sairauspoissaolot, työpäivää/htv	10,1	11,5	9,7	10,1	-12 %
Työyhteisön hyvinvointi	Lyhyet 1–3 pv sairaspoissaolot, pv/htv	4,1	3,9	4	4,5	+15 %
Työtyytyväisyys	Työtyytyväisyysindeksi (VMBaron kokonaisindeksi)	3,38	3,43	3,50	3,54	+0,11 yks.
Kilpailukyky työmarkkinoilla	Hakemuksia avointa työpaikkaa kohti, kpl	20	31	-	24	-23 %
Työjärjestelyjen joustavuus	Sisäinen liikkuvuus, kpl	30	37	-	51	+38 %

*Tilastokeskus otti käyttöön VMBaron uudet kysymykset vuotta 2016 koskevassa kyselyssä, joten indeksipisteluvut eivät ole täysin vertailukelpoiset. Kaikkia indeksejä, kuten osaamisen johtamisindeksi, ei voi tuottaa uudesta kyselystä.

Johtamisindeksi laski hieman edellisestä kyselystä. Indeksilukua vie ylöspäin lähiesimiesten toiminta, erityisesti oikeudenmukainen kohtelu (+0,29). Indeksien osapisteissä suurimmat pudotukset koskevat johdon onnistumista työyhteisön töiden organisoinnissa (-0,30) ja ylimmän johdon toimintaa esimerkkinä ja suunnannäyttäjänä (-0,17).

Työtyytyväisyysindeksin pisteluku nousi 0,11:llä edellisestä kyselystä ja tavoite saavutettiin. VMBaron tuloksia käsitellään lisää luvun 1.6 lopussa.

Sairauspoissaolot ovat vähentyneet vuoden 2014 tasolle: vähennys on 12 prosenttia edellisestä vuodesta. Vähennys johtuu erityisesti pitkien poissaolojen vähäisyydestä. Lyhyet poissaolot ovat lisääntyneet 3,9 päivästä 4,5 päivään henkilötyövuotta kohti. Haastattelijoilla sairauspoissaoloja henkilötyövuotta kohden on selvästi enemmän kuin kuukausipalkkaisilla, mikä osittain johtuu tavasta, jolla tuntityötä tekevien sairauspoissaolot lasketaan.

Tehtävien vaihtaminen ja monipuolistaminen ovat keinoja tukea henkilöstön osaamista ja varmistaa toiminnan sujuvuutta. Seurantavuonna ajantasaistettiin sisäisen liikkuvuuden menettelytavat ja uudistettiin siihen liittyvä ohje. Ohjeessa korostetaan ennakoivaa henkilöstösuunnittelua ja rekrytoinnin oikeaa kohdistamista sekä mahdollisuutta lisätä henkilöstön osaamista ja ammattitaitoa sisäisen ilmoittautumismenettelyn kautta.

Sisäisen liikkuvuuden lisäksi myös viraston ulkopuolelta tehtyjen rekrytointien määrä kasvoi selvästi edellisestä vuodesta. Vuonna 2015 rekrytoinnin painopiste oli sisäisillä työmarkkinoilla henkilöstömäärän kasvun hillitsemiseksi. Vuonna 2016 rekrytoitiin aikaisempaa enemmän ulkoisilla hauilla: avoinna oli 86 pysyvää tai määräaikaista tehtävää (pl. harjoittelutehtävät). Vuonna 2015 vastaava määrä oli 28. Haastattelijoita rekrytoitiin kahteen otteeseen, yhteensä 40 henkilöä.

Saatujen hakemusten määrä avointa tehtävää kohden väheni selvästi, mutta oli edelleenkin hyvällä tasolla eli 24. Hakemusten määrä vaihtelee runsaasti avoinna olevien tehtävien mukaan.

Vuonna 2016 etätöitä teki 46 prosenttia kuukausipalkkaisista henkilöistä. Etätöitä kertyi 9,1/hvt (2015: 3,6 ja 2014: 5,1). Etätöiden tekeminen on 2,5-kertaistunut vuodesta 2014.

Seurantakohde	Mittari	2014 toteuma	2015 toteuma	2016 tavoite	2016 toteuma	2015–16 muutos
Työhyvinvointi ja osaaminen	Lähtövaihtuvuus, % ¹	3,0	2,7	-	1,7	-1 %-yks.
	Luonnollinen poistuma, % ²	7,4	7,8	-	7,8	0 %-yks.
	Terveydenhoito, €	846 864	678 286	-	741 593	+9 %
	Terveydenhoito, €/hvt	1 014	922	-	1 004	+9 %

¹ Lähtövaihtuvuus on toisen työnantajan palvelukseen siirtyneiden määrä jaettuna edellisen vuoden lopun palvelussuhteiden lukumäärällä.

² Luonnollinen poistuma on eronneiden, eläkkeelle siirtyneiden ja kuolleiden määrä jaettuna edellisen vuoden lopun palvelussuhteiden lukumäärällä. Ei sisällä määräaikaista palvelussuhteesta eronneita.

Eläkkeelle jäi seurantavuonna 45 henkilöä, mikä on yksi enemmän kuin edellisenä vuonna. Ennätysvuonna 2013 eläkkeelle jäi 56 henkilöä. Työkyvyttömyyseläkkeelle jäi 1 henkilö (2015: 2 ja 2014: 3). Toisen työnantajan palvelukseen siirtyi seurantavuonna 16, mikä on yhdeksän vähemmän kuin edellisenä vuonna. Lähtijöiden määrä on palannut muutaman vuoden takaiselle tasolle 14–16/vuosi. Lähtövaihtuvuus pieneni 2,7 prosentista 1,7 prosenttiin. Lähtövaihtuvuus on haastattelijoilla korkeampi kuin kuukausipalkkaisilla.

Seurantavuonna henkilöstön työterveydenhuoltoon käytetyt menot kasvoivat edellisestä vuodesta yhdeksällä prosentilla sekä kokonaissummana että henkilötyövuotta kohden laskettuna. Sairaushoidon kustannukset laskivat ja sairauslomapäivät vähenivät. Sen sijaan ennaltaehkäisevän työterveyshuollon osuus nousi. Korkean työkykyriskin omaavat henkilöt kutsuttiin terveystarkastuksiin ja ohjattiin omiin hoitopolkuihin, toteutettiin painonhallintaryhmä ja kaksi kuntouttavaa niska-selkäryhmää sekä tehtiin kolmeen yksikköön työtoimintalähtöinen työpaikkaselvitys.

Seurantakohde	Mittari	2014 toteuma	2015 toteuma	2016 tavoite	2016 toteuma	2015–16 muutos
Työhyvinvointi ja osaaminen	Opiskeluun käytetty aika, pv/htv ³	8,7	6,1	-	2,9	-
	Opettamiseen käytetty aika, pv/htv ³	1,1	1,0	-	-	-
	Koulutuskustannukset, €	1 076 358	770 077	-	591 939	-23 %
	Koulutuskustannukset, €/htv	1 294	1 046	-	801	-23 %
	Koulutuspäiviä ⁴	2 670	1 902	-	2 387	+25 %
	Koulutuspäiviä/htv ⁴	3,2	2,6	3,2	3,2	+ 23 %
	Palkallista opintovapaata, pv ⁵	226	17	-	4	-76 %
Palkatonta opintovapaata, pv ⁵	1 664	1 137 ⁶	-	2 136	+87 %	

³ Pl. haastattelijat

Opiskeluun käytetty aika on Kiekuun merkitty henkilöstökoulutukseen liittyvä poissaolo tunteina tai päivinä. Ei vertailukelpoinen vuoteen 2015.

Opettamiseen käytettyä aikaa ei enää ilmoiteta Kiekussa seurantakohdeuudistuksen vuoksi, joten tieto ei ole saatavilla.

⁴ Koulutuspäivien lähde on koulutusportaali.

⁵ Pl. haastattelijat

⁶ Vuoden 2015 tilinpäätöksessä ilmoitettu luku oli 912. Tiedot päivittyivät vuoden 2015 tilinpäätöksen jälkeen.

Koulutusportaalista saatavien tietojen mukaan koulutuspäivien määrä kasvoi 23–25 prosentilla verrattaessa vuotta 2016 vuoteen 2015. Tosin vuonna 2015 koulutuspäivät olivatkin ennätysalhaalla.

Koulutuskustannukset pienenivät Tahti-järjestelmästä saatavien tietojen mukaan 23 prosenttia. Sisäisesti järjestetyt TIKO-koulutus ja Digirempa eivät aiheuttaneet erillisiä kustannuksia työaikaa lukuun ottamatta.

Opettamiseen käytetään työaika edelleen, mutta sitä ei kirjata erikseen seurantakohdemuutosten vuoksi.

Seurantavuonna laadittiin Tilastokeskuksen koulutussuunnitelma strategisille osaamisalueille vuosille 2017–2019 sekä päivitettiin osaamiskarttaa. Koulutukseen osallistuminen lisääntyi edellisvuodesta. Keväällä 2016 aloitti 22 henkilön ryhmä tuotekehittäjän erikoisammattitutkintoon valmistavassa koulutuksessa. Koulutus päättyi kesäkuussa 2017. Kaksi henkilöä on osallistunut tietosuojavastaavan koulutusohjelmaan.

Henkilöstökoulutuksen painopisteet seurantavuonna olivat Koulutusportaalin mukaan tilastoala, ICT-koulutus (ml. Digirempa), johtamis- ja esimiestyö, vuorovaikutus ja viestintä sekä projektityö. Digirempa-projektissa tuotettiin kymmenittäin muutaman minuutin mittaisia videoita, joita henkilöstö saa käydä läpi tarpeen mukaan täydentääkseen ICT-perustaitoja. Digirempa sai positiivisen vastaanoton henkilöstöltä ja se herätti mielenkiintoa myös viraston ulkopuolella.

Tilasto-osaamisen koulutusohjelman TIKOn perusopinnot järjestettiin uusille työntekijöille ja syventäviä opintoja kokeneemmille asiantuntijoille. Kouluttajina toimivat pääosin Tilastokeskuksen omat asiantuntijat. Koulutuksiin osallistui 57 (2015: 44) tilastokeskuslaista.

Lisäksi oppimista ja uudistumista tuettiin edellisvuosien tapaan muun muassa opintopiireissä, seminaareihin ja konferensseihin osallistumalla sekä yksiköiden kehittämispäivillä. Henkilöstölle on järjestetty kielenhuolto- ja some-koulutusta.

Seurantavuoden aikana tunnistettiin tarve hankintaosaamisen vahvistamiselle. Määrittelyosaamisen puutteet niin tietotekniikan kuin myös substanssiyksiköiden osalta näyttäisivät muodostavan hidasteen tietojärjestelmäprojektien etenemiselle.

Seurantavuonna jatko-opintojen tukea ei jaettu. Edellisen kerran sitä maksettiin vuonna 2014 (2014: 35 100 €, 2013: 29 200). Palkallista opintovapaata ei käytännössä enää ole. Palkattoman opintovapaan käyttö on sen sijaan kasvanut merkittävästi aikaisempiin vuosiin verrattuna. Opintovapaiden lukumäärä väheni edellisestä vuodesta kahdella ollen 20, mutta opintovapaiden keskimääräinen pituus kalenteripäivinä kasvoi 52 päivästä 107 päivään. Opintovapaata hyödynsi 15 henkilöä.

Henkilöstön liikunta- ja virkistystoiminta on organisoitu Tilastokeskuksen kuntoliikunta- ja kulttuuriyhdistyksen (TIKU ry) kautta. Eräitä ohjattuja liikuntapalveluita on ostettu ulkopuolisilta palveluntarjoajilta. Liikunnanohjaajan hoitaman taukojumpan tilalle tuli syksyllä omille koneille asennettava taukoliikuntasovellus.

TK-21-1100-15

Työtyytyväisyyskysely 2014–2016 (VMBaro)

Työtyytyväisyysindeksit*	Tilastokeskus			Koko valtio		
	2014/15	2015/16	2016/17	2014/15	2015/16	2016/17
Johtaminen	3,45	3,44	3,36	3,47	3,52	3,41
V: Työn sisältö ja haasteellisuus U: Työn sisältö ja vaikuttamismahdollisuudet	3,69	3,75	3,96	3,71	3,72	3,92
Palkkaus	2,97	2,85	2,82	2,90	2,93	2,86
V: Kehittymisen tuki U: Osaaminen, oppiminen ja uudistuminen	3,14	3,18	3,52	3,24	3,23	3,51
V: Työilmapiiri ja yhteistyö U: Työyhteisön toimintakulttuuri	3,79	3,82	3,79	3,79	3,84	3,81
V: Työolot U: Työ- ja toimintaympäristö	3,44	3,64	3,65	3,58	3,60	3,67
V: Tiedon kulku U: Vuorovaikutus ja viestintä	3,10	3,18	3,33	3,20	3,20	3,38
V: Työnantajakuva U: Työnantajakuva ja arvot	3,24	3,44	3,80	3,28	3,30	3,68
Työtyytyväisyys yhteensä	3,38	3,43	3,54	3,43	3,45	3,55
Vastausprosentti	80	77	70			

*Tilastokeskus otti käyttöön VMBaron uudet kysymykset vuotta 2016 koskevassa kyselyssä, joten indeksipisteluvut eivät ole täysin vertailukelpoiset aikaisempiin pisteisiin. Muiden virastojen käyttöönotto on tapahtunut enimmäkseen 2015.

V: vanha kysely

U: uusi kysely

Työtyytyväisyyskyselyssä tapahtuneet muutokset kokonaisindeksissä ovat yleensä olleet hyvin pieniä. Nousujohteinen kehitys pysähtyi vuoteen 2012 (3,48) ja kääntyi laskuun 2013 (3,41, 2014: 3,38). Vuotta 2015 koskevassa kyselyssä sen sijaan useimmat osa-alueet kehittyivät suotuisaan suuntaan: kokonaisindeksi oli 3,43. Vuotta 2016 koskevat VMBaro on ensimmäinen, joka on tehty uudella kysymyspatteristolla, joten indeksiluvut eivät ole täysin vertailukelpoisia. Saavutettu kokonaisindeksi on korkein kautta aikojen eli 3,54.

Tilastokeskuksen muutokset VMBaron pisteluvuissa ovat hyvin samansuuntaisia kuin valtiolla keskimäärin. Pääosin uudistettu VMBaro on otettu käyttöön vuotta 2015 koskevissa henkilöstökyselyissä, mutta Tilastokeskuksessa uudistetut kysymykset olivat nyt käytössä ensimmäistä kertaa.

Kysymyspatteriston uudistuksenkin vuoksi mukana on niin suurehkoja nousuja kuin laskuja, koska kaikki kysymykset eivät ole täysin vertailukelpoisia. Yksittäistä kysymystä 13 nousi yli 0,10 pisteellä ja 7 laski. Eniten (-0,42) laskivat pisteet kysymyksessä, joka koski työskentelytiloja ja tuloksellista työskentelyä (3,26). Väistötilat eivät parhaalla mahdollisella tavalla sovellu asiantuntijatyöhön.

TK-21-1100-15

Entisestään on parantunut jo aiemminkin hyvällä tasolla ollut työn sisältö ja vaikuttamismahdollisuudet -osa-alue. Se sai parhaimmat kokonaispisteet (3,96, nousua +0,21). Kokonaisuuteen kuuluva kysymys työn tavoitteiden tietämisestä saavutti yksittäisistä kysymyksistä korkeimman pistemäärän, 4,30 (+0,63). Eniten noussut osa-alue on työnantajakuva ja arvot (+0,36), jossa paranivat sekä työpaikan arvojen tunteminen (+0,51) että arvojen toteutuminen arjessa (+0,29).

Myös vuorovaikutus ja viestintä -alue on parantunut. Siellä on uutena kysymyksenä mukana sitoutuminen työnantajan tavoitteisiin, joka saa toiseksi korkeimman pisteluvun eli 4,16.

Vuorovaikutus ja viestintä -osa-alue jatkoi paranemistaan (+0,15), mutta taso on edelleenkin matalahko: osa-alueista taakse jäi vaan palkkaus. Sisäistä viestintää tehostaa vuonna 2015 käyttöön otettu uudistettu intrasivusto, Metka. Palkkaus-osa-alueen pisteluku 2,82 laski 0,03:lla edellisestä henkilöstökyselystä. Usko palkkaukseen muuttumiseen työsuorituksen perusteella (2,50) on kärsinyt viime vuosina (-0,15).

Johtaminen-osa-alueen indeksipisteluku putosi henkilöstökyselyssä 0,08:lla. Samansuuntainen tulos saatiin myös esimiespalautteessa.

Hyvän johtamisen periaatteiden pohjalta uudistettu esimiespalaute toteutettiin nykymuotoisena toisen kerran seurantavuoden syksyllä. Alaisten antamien palautteiden keskiarvo oli 3,82, kun se vuotta aikaisemmin oli 3,90: laskua oli tapahtunut kaikilla arvioinnin pääulottuvuuksilla. Toisaalta esimiespalaute oli kokonaisuudessaan hyvällä tasolla ja vähintään 3,5 kaikilla pääulottuvuuksilla. Pisteasteikko oli 1-5.

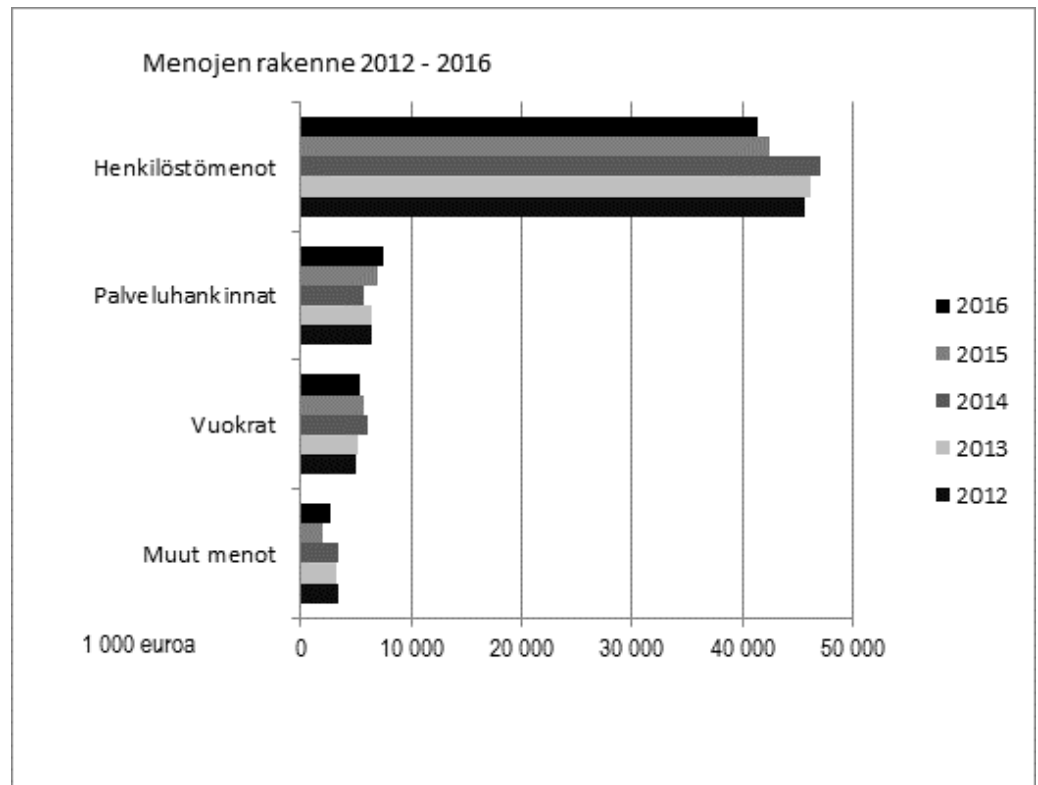
Alaisten antamassa esimiespalautteessa vahvin osa-alue oli edelleen toiminnan organisointi ja tavoitteiden asettaminen ja heikoin uudistumiseen rohkaiseminen. Henkilöstökyselyssä kysymys johdon onnistumisesta työyhteisön töiden organisoinnissa sai pistemäärän 2,95, missä on laskua 0,30. Tulokset ovat siis jossain määrin ristiriitaisia. Johtamisen kehittämiseen on panostettu seurantavuonna. Vuoden lopulla vahvistettiin uusi johtamismalli, jonka tavoitteena on varmistaa toiminnan tehokkuus ja strategianmukaisuus.

1.7 Tilinpäätösanalyysi

1.7.1 Rahoituksen rakenne

Tilastokeskuksella oli toimintavuonna käytettävissä rahoitusta kaikkiaan 67,1 milj. euroa, mikä oli 3,4 milj. euroa enemmän kuin vuonna 2015. Käytettävissä olevan rahoituksen määrä kasvoi edellisvuodesta 5,3 prosenttia.

Pääosa toimintavuoden rahoituksesta, 50,2 milj. euroa (75 %) saatiin valtion talousarviossa toimintamenomäärärahana. Lisäksi käytettävissä oli edelliseltä vuodelta siirtynyttä toimintamenorahoitusta 6,7 milj. euroa. Maksullisen toiminnan tuotot olivat 8,6 milj. euroa. Kasvua edellisestä vuodesta oli 0,6 milj. euroa.

1.7.2 Talousarvion toteutuminen

Oheisessa taulukossa on esitetty Tilastokeskuksen käytössä ollut rahoitus vuonna 2016.

Tilastokeskuksen rahoitus 2016 (1000 €)	
Budjetti mom 28.30.01	50 179
Bruttotulot	10 023
Siirtynyt erä	6 705
Bruttomenot	-56 935
Siirtävä erä	9 972
OPM mom 29.30.21 siirtyy	150
Alv menot mom 28.01.29	2 413
Alv tulot mom 11.04.01	968

Toimintavuonna Tilastokeskus sai valtion talousarviosta rahoitusta kaikkiaan 52,8 milj. euroa. Rahoituksesta pääosa, 50,2 miljoonaa euroa, oli toimintameno-määrärahaa. OPM:n aikuiskoulutuksen kehittämiseen tarkoitettua määrärahaa Tilastokeskus sai 150 000 euroa.

Arvonlisäveromenoja maksettiin 2,4 milj. euroa. Arvonlisäverotuloihin kirjattiin vajaa miljoona euroa. Edelliseltä vuodelta siirtynyttä määrärahaa oli käytössä 6,7 milj. euroa.

Tilastokeskuksen bruttomenot vuonna 2016 olivat 56,9 milj. euroa. Tuloja saatiin 10,0 miljoonaa euroa. Määrärahaa siirtyi seuraavalle vuodelle 10,1 milj. euroa, josta 150 000 euroa oli OPM:ltä saatua määrärahaa.

Vuoden 2016 talousarvioesityksessä Tilastokeskuksen kokonaismenoiksi budjetoitiin 58,4 miljoonaa euroa ja tuloiksi 7,9 miljoonaa euroa.

TK-21-1100-15

1.7.3 Tuotto- ja kululaskelma

Tuotot (1000 €)	2016	2015	Muutos %
Yhteensä	10 021	9 695	3,4
Maksullinen toiminta	8 342	7 386	12,9
Vuokrat	218	574	-62,0
Yhteisrahoitt.toim.tuotot	1 226	1 478	-17,1
Muut tuotot	235	257	-8,6

Tilastokeskuksen tuotot vuonna 2016 olivat 10,0 milj. euroa, jossa nousua edelliseen vuoteen on 3,3 %. Suurin tuloerä oli maksullisen toiminnan tuotot tilastotuotteista ja -palveluista 8,3 milj. euroa, joka on miljoona euroa enemmän kuin vuonna 2015. Nousu johtuu toimeksianto- ja koulutus- ja asiantuntija-palveluiden kysynnän kasvusta. Toimitilojen vuokratuotot laskivat alle puoleen johtuen siitä, että Rajavartiolaitoksen esikunnan vuokrasopimus päättyi huhtikuussa. Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot laskivat 17 % ollen 1,2 milj. euroa. Tuotot laskivat sekä EU-rahoitteisissa että kotimaisissa yhteistyöhankkeissa. Muita tuottoja, jonne kirjataan muun muassa matkakustannusten korvaukset ja tulot korkeakouluharjoittelusta, saatiin 0,2 milj. euroa.

Kulut (1000 €)	2016	2015	Muutos %
Yhteensä	55 725	56 942	-2,1
Aineet ja tarvikkeet	671	239	180,8
Henkilöstökulut	41 059	42 513	-3,4
Vuokrat	5 323	5 677	-6,2
Palvelujen ostot	7 496	6 868	9,1
-josta Valtori ja Palkeet	3211	3366	-4,6
Muut kulut	1 980	1 699	16,5
-josta matkustusta	1 117	831	34,4
Valmisteveraston vähennys	25	10	150,0
Valmistus omaan käyttöön	-1 369	-619	121,2
Poistot	516	473	9,1
Sisäiset kulut	24	81	-70,4
Jäämä 1	-45 704	-47 247	-3,3
Rahoitustuotot ja -kulut	2	2	0,0
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	
Jäämä 2	-45 702	-47 245	-3,3
Tuotot veroista ja pakollisista maksuista			
-perityt arvonlisäverot	968	1041	-7,0
-suoritetut arvonlisäverot	-2413	-2311	4,4
Tilikauden tuotto-/ kulujäämä	-47 146	-48 515	-2,8

Toiminnan kulut olivat 55,7 milj. euroa, mikä on 1,2 miljoonaa euroa vähemmän kuin edellisenä vuonna.

Aine-, tarvike- ja tavaraostojen kulut kolminkertaistuvat ja nousivat 0,7 miljoonaan. Tämä johtuu siitä, että väistötiloihin hankittiin suuri määrä kalusteita, jotka tullaan myöhemmin siirtämään uusiin tiloihin.

Henkilöstökulut olivat 41,1 milj. euroa, jossa laskua on 1,5 milj. euroa (3,4 %). Säästö johtuu pääasiassa laskeneista sivukuluista. Vuokramenot laskivat 6 %. Tilastokeskus muutti entisiä tiloja huomattavasti pienempiin väistötiloihin syyskuun alussa. Paluumuutto monitilatoimistokonseptin mukaisesti remontoituihin tiloihin tapahtuu maaliskuussa 2018.

Palveluhankintoihin käytettiin 7,5 miljoonaa euroa, mikä on 0,6 milj. euroa enemmän kuin vuonna 2015. Valtorilta ja Palkeista ostettuihin palveluihin käytettiin 155 000 euroa vähemmän, mutta kyseiset menot muodostavat edelleen yli 40 % kaikista palvelumenoista.

Kasvua tapahtui menolajeissa muut toimistopalvelut, koulutus-, virkistys- ja ravitsemispalvelut. Työterveyspalveluiden menot kasvoivat 16 %. Tietotekniikan asiantuntijapalveluiden menot kasvoivat peräti 152 %. Tälle menolajille kirjattiin mm. eri järjestelmien ylläpitoon ja kehittämiseen käytettyjä menoja, joita myös aktivoitiin itse tehtävään käyttöomaisuuteen. Painatuspalveluiden, puhelin-, tietoliikenne- ja atk:n käyttöpalveluiden menot vähenivät edelliseen vuoteen verrattuna.

Muissa kuluissa matkustusmenot palautuivat vuoden notkahduksen jälkeen entiselle tasolle 1,1 milj. euroon. Muissa erissä ei ollut merkittäviä muutoksia.

Julkaisuvaraston ja keskeneräisten hankkeiden arvo pieneni 25 000. Atk-ohjelmien valmistus omaan käyttöön vähentää toiminnan kuluja 1,4 milj. euroa (kasvua 121 %). Käyttöomaisuudesta tehtiin poistoja 0,5 milj. euroa, joka on samaa suuruusluokkaa kuin edellisenä vuonna. Sisäisiin kuluihin on kirjattu valtiovarainministeriöltä saatu koulutuskorvaus.

Rahoitustuottoja ja -kuluja on vähän. Maksullisen toiminnan suoritteista perittiin arvonlisäveroa 1,0 milj. euroa ja hankintamenoista maksettiin arvonlisäveroa 2,4 milj. euroa. Tilikauden tuotto-/ kulujäämä on 47,1 milj. euroa.

TK-21-1100-15

1.7.4 Tase

VASTAAVAA (1000 €)	2016	2015	Muutos %
Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset			
Aineettomat hyödykkeet			
-aineettomat oikeudet	20	31	-35,5
-muut pitkävaikutteiset menot	1 447	1 933	-25,1
-ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	2 368	854	177,3
Aineelliset hyödykkeet			
-koneet ja laitteet	19	38	-50,0
-muut aineelliset hyödykkeet	2	2	0,0
Yhteensä	3 857	2 859	34,9
Vaihto- ja rahoitusomaisuus			
Vaihto-omaisuus	8	33	-75,8
Lyhytaikaiset saamiset			
-myyntisaamiset	1 966	939	109,4
-siirtosaamiset	502	394	27,4
-muut lyhytaikaiset saamiset	973	1 208	-19,5
Rahat ja rahoitusvarat	2	1	100,0
Vaihto- ja rahoitusomaisuus yhteensä	3 451	2 575	34,0
VASTAAVAA yhteensä	7 308	5 434	34,5

Tilastokeskuksen taseen loppusumma on 7,3 milj. euroa, jossa kasvua edelliseen vuoteen on 35 %. Käyttöomaisuuden ja muiden pitkävaikutteisten menojen arvo on noussut miljoona euroa, mikä johtuu yksinomaan siitä, että ostettujen ja itse tehtyjen keskeneräisten atk-ohjelmien arvo nousi. Koneiden ja laitteiden tasearvo on puolittunut 19 000 euroon. Aineellista käyttöomaisuutta ei Tilastokeskuksella juurikaan enää ole.

Vaihto- ja rahoitusomaisuuden arvo on noussut 34 %. Julkaisuvaraston arvo on vähentynyt edelleen ja se on enää 8 000 euroa. Lyhytaikaisten myynti-, siirto- ja muiden saamisten arvo on kasvanut 0,9 miljoonaa euroa. Saamisiin kirjataan maksullisen ja yhteisrahoitteisen toiminnan saatavia sekä muita saamisia. Rahaa käteiskassassa oli kaksi tuhatta euroa.

VASTATTAVAA (1000 €)	2016	2015	Muutos %
Oma pääoma			
Valtion pääoma			
Valtion pääoma 1.1.1998	-2 369	-2 369	0,0
Edellisten tilikausien pääoman muutos	-3 075	-3 072	0,1
Pääoman siirrot	48 913	48 512	0,8
Tilikauden tuotto-/kulu jäämä	-47 146	-48 515	-2,8
Oma pääoma yhteensä	-3 677	-5 444	-32,5
Vieras pääoma			
Lyhytaikainen			
-saadut ennakot	495	140	253,6
-ostovelat	950	637	49,1
-kirjanpitoyksiköiden väliset tilitykset	846	774	9,3
-edelleen tilitettävät erät	776	751	3,3
-siirtovelat	7 897	8 423	-6,2
-muut lyhytaikaiset velat	22	153	-85,6
Vieras pääoma yhteensä	10 985	10 878	1,0
VASTATTAVAA yhteensä	7 308	5 434	34,5

Oman pääoman arvo laski 33 % ollen 3,7 milj. euroa. Vieraan pääoman arvo on 11 milj. euroa, joka on samaa suurusluokkaa kuin edellisenä vuonna. Vieraan pääoman eristä merkittävin on 7,9 milj. euron siirtovelka, joka muodostuu pääosin lomapalkkavelasta henkilöstölle. Saatujen ennakoiden määrä kasvoi 0,5 miljoonaan. Ostovelkojen määrä kasvoi 0,3 miljoonaa euroa. Kirjanpitoyksiköiden välisten tilitysten (joita ovat mm. ennakkopidätykset, sosiaaliturva- ja tapaturma-maksut) ja edelleen tilitettävien erien (eläke-, jäsen- ja työttömyysvakuutusmaksut) määrissä ei tapahtunut suuria muutoksia.

1.8 Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma

Tilastokeskuksen johto vastaa talousarviosta annetun lain 24 b §:n mukaisesti viraston sisäisen valvonnan järjestämisestä sekä sisäisen valvonnan asianmukaisuudesta ja riittävydestä. Tilastokeskuksen johdon tavoitteena on talousarvioasetuksen 69 §:n mukaisesti huolehtia siitä, että virastossa toteutetaan talouden ja toiminnan laajuuteen ja sisältöön sekä niihin liittyviin riskeihin nähden asianmukaiset sisäiset valvontamenettelyt, jotka varmistavat:

1. Tilastokeskuksen toiminnan ja talouden lainmukaisuuden ja tuloksellisuuden
2. Tilastokeskuksen hallinnassa olevien varojen ja omaisuuden turvaamisen ja
3. Tilastokeskuksen johtamisen ja ulkoisen ohjauksen edellyttämät oikeat ja riittävät tiedot viraston taloudesta ja toiminnasta.

Valvontamenettelyt kattavat myös Tilastokeskuksen vastattavina olevien varojen hoidon sekä toiminnot ja tehtävät, jotka Tilastokeskus on ulkoistanut.

Tilastokeskuksen johto on arvioinut vuoden 2016 tilinpäätöksen yhteydessä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilaa COSO ERM -viitekehyksen laajuudessa. Lausuman laatimisessa on käytetty apuna Tilastokeskuksen suunnitelma- ja seurantaraportteja, valtionalouden tarkastusviraston ja sisäisen tarkastuksen tarkastusraportteja sekä tilastojen läpivalaisuraportteja. Lisäksi on tehty kaikille johtajille ja esimiehille suunnattu kysely sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilasta suppeata arviointikehikkoa hyödyntäen.

Arvioinnin tuloksena voidaan todeta, että

- toiminnan ja talouden lainmukaisuutta ja talousarvion noudattamista, omaisuuden ja varojen turvaamista, toiminnan tuloksellisuutta sekä oikeiden ja riittävien tietojen antamista taloudesta ja tuloksellisuudesta koskevia varmistavia menettelyjä ja järjestelyjä voidaan pitää niiden riittävyyden ja tehokkuuden osalta asianmukaisina. Talouden ja toiminnan suunnitelmien toteuttamiseen sekä rekrytointien ja ostopalvelujen oikea-aikaisuuteen on syytä kiinnittää huomiota, sillä suunnitelmien ja toteutumien ero on lisääntynyt. Myös suunnittelujärjestelmän (STOJ) ajantasaisuus ja sisällön oikeellisuus tulisi paremmin varmistaa.
- suunnittelun ja toimintatapojen määrittelyn taustalla oleva käsitys talouden ja toimintaympäristön riskeistä on arvion mukaan tyydyttävästi toteutettu. Toimintaympäristön seuranta on aktiivista ja esiin nousevia haasteita käsitellään johtajatasolla. Korkean riskiluvun toimintoja (esimerkiksi hallinnollisten aineistojen saatavuus) tulisi seurata aktiivisesti ja pyrkiä ennalta ehkäisevään riskienhallintaan. Riskien arviointia, riskienhallintaa ja poikkeamaraportointia on syytä kehittää sekä panostaa johtajien, esimiesten ja muun henkilöstön osaamiseen. Riskien tunnistaminen, arviointi ja hallintatoimien määrittäminen (esimerkiksi dokumentoinnin parantaminen) tulisi ottaa tiiviimmin osaksi talouden ja toiminnan suunnittelua ja seurantaa tuloksikkotasolla.
- toiminnan perusprosessit sekä niihin liittyvät vastuutukset, määräykset ja menettelytavat ovat arvioinnin perusteella säädösten ja määräysten mukaisia ja antavat perusteet tulokselliselle toiminnalle. Tarkasteluvuoden aikana on johtamismallia, vastuita ja tehtäviä tarkasteltu ja päivitetty työjärjestys ja johtamismalli on hyväksytty tammikuussa 2017. Tilastokeskuksen ja ulkoisten palvelutoimittajien (erityisesti Valtori) osalta on jatkettava tehtävien ja vastuiden selventämistä, jotta varmistetaan ulkoistettujen toimintojen vakaus ja käytettävyys.
- taloushallinnon perusprosessit ja menettelytavat ovat arvioinnin perusteella talousarvioasetuksen edellyttämällä tasolla ja niiden yksityiskohtainen vastuuttaminen ja määrittely työjärjestyksessä ja taloussäännössä täyttää talousarvioasetuksen 69 b §:ssä säädetyt vaatimukset. Hankintoja tekevien hankintatoimen osaamiseen on syytä jatkossakin panostaa.

- tulosityksiköiden vastuulla olevien EU-varojen hallinnon ja valvonnan riittävyttä ja varojen hoitamista yhteisön säädösten ja täydentävien kansallisten säädösten ja määräysten mukaisesti voidaan pitää hyvänä.
- tuloksellisuuden ja johdon laskentatoimen voidaan katsoa täyttävän talousarvioasetuksen 55 §:n asettamat vaatimukset. Johdon laskentatoimea on määrätietoisesti kehitetty ja sen todetaan toimivan hyvin.

Sisäisen valvonnan arvioidaan toimivan Tilastokeskuksen toiminnan laajuuteen ja laatuun sekä niihin liittyviin riskeihin nähden asianmukaisesti.

1.9 Arviointien tulokset

European Environment Agency arvioi kattavasti kasvihuonekaasujen inventaarion tietoja vuosilta 2013–2014. Arvioinnin tavoitteena oli varmentaa inventaarion laadinnan läpinäkyvyys, tarkkuus, yhtenäisyys, vertailukelpoisuus ja raportoitujen tietojen määrä. Tarkastuksessa ei ilmennyt huomautettavaa. Parannusehdotukset koskevat eräitä pieniä yksityiskohtia.

Eurostatin tuottaman ympäristötilastoja koskevan arvioinnin mukaan Tilastokeskus on tuottanut jätetilastoasetukseen ja ympäristötilinpitoasetukseen perustuvat tilastot pääosin vaatimusten mukaisesti. Seuraavassa raportoinnissa toimitetaan aikataulun mukaisesti myös ne ympäristötilinpidon tilastot, jotka asetus velvoittaa raportoimaan ensimmäisen kerran vuonna 2017.

International Energy Agency (IEA) on arvioinut eräitä energiatilastoja, joiden tietotoimitukset IEA:lle perustuvat kansainvälisiin sopimuksiin. Tiedon laatu ja toimitusviive on arvioitu edeltävien vuosien tapaan erittäin hyväksi.

Vuonna 2016 Eurostatin tekemien yritystilastojen arvioinnissa useimmat tilastot saivat parhaan mahdollisen arvion. Rakennetilastojen (SBS) arvioinnissa Tilastokeskus putosi erinomaiselta tasolta huonoimpaan arviointiluokkaan. Arvosanaa heikensivät erityisesti tietojen toimittaminen useaan kertaan, mutta myös puuttuvat tiedot. Ongelmat liittyvät uuden tietojärjestelmän (YTY) käyttöönottoon. Samat ongelmat heijastuivat vuotta aikaisemmin yritysdemografiatilastoihin. Tämä vaikeutti myös Suomessa sijaitsevien ulkomaisten tytäryhtiöiden tilastointia ja tietotoimituksia.

Yritysrekisterissä ei käytetä aitoa yritysyrityksikköä. Yritysyrityksikön käyttöönottoa koskeva kehittämishanke on parhaillaan käynnissä, ja käyttöönotto on suunniteltu alkamaan 2018.

Eurostatin arviot yritystilastoista 2014–2016

Tilastointialue	Arvio 2014	Arvio 2015	Arvio 2016	Arviointi 2016
Lyhyen aikavälin tilastot (STS)	VG	VG	VG	Täyttää vaatimukset täysin.
Rakennetilastot (SBS, liitteet 1–4 ja 8)	VG	VG	P	Vaatimukset täytetty 68-prosenttisesti: tilastovuosi 2013, tietotoimitukset 2014–2015. Ongelmina puuttuvat tiedot ja sarjojen toimittaminen useaan kertaan.
Rakennetilastot, yritysdemografia (SBS, liite 9)		P	VG	Täyttää vaatimukset 93-prosenttisesti. Muutamia sarjoja on toimitettu useaan kertaan. Eräitä puuttuvia tietoja.
Yritysrekisteri	*** ¹	-	89/100	Yritykset muodostuvat edelleen yhdestä oikeudellisesta yksiköstä ts. käytössä ei ole aito yritysyksikkö. Kehittäminen käynnissä.
Teollisuuden hyödyketilasto	VG	VG	VG	-
Matkailutilastot	VG	VG	VG	Kaikki vaaditut tiedot toimitettu sovitusti ja aikataulussa.
Tietoyhteiskuntatilastot	VG	VG	VG	Kaikki data on toimitettu ajoissa.
T&K-tilastot	VG	VG	VG	Kaikki data on toimitettu ajoissa.
Innovaatiotilasto	-	VG	-	Tuotetaan joka toinen vuosi.
Ulkomaiset tytäryhtiöt Suomessa	VG	VG	G	Vaatimukset täytetty 88-prosenttisesti. Puutteet liittyvät viiveisiin, tietojen puuttumiseen ja tietojen toimittamiseen kahteen kertaan.
Suomalaiset tytäryhtiöt ulkomailla	VG	VG	VG	Vaatimukset täytetty 100-prosenttisesti.
Palvelujen ulkomaankauppa	VG	VG	VG	-
Maksutase - kuukausittainen - neljännesvuosi - palvelujen ulk.kauppa - Ulkomaiset suorat sijoitukset		VG	S PS/S PS/S PS/S	Vuonna 2016 tehty laaturaportti koskee tilastovuotta 2014. Arvioinnissa on otettu huomioon aineistojen täydellisyyteen, toimitusviiveeseen ja konsistenssiin liittyviä tekijöitä.

VG: Very good compliance, all required data (with minor exceptions) is delivered in time

G: Good compliance, few elements are missing or small delays in data delivery

P: Data is partly available but major elements of compliance are missing or deadlines are not respected

N: A large part of the data is missing or there are major delays in deliveries

¹ Yritysrekisterin arvioinnissa *** tarkoittaa, että yritysrekisterin käytöstä tarvitaan lisätietoja Vuonna 2016 yritysrekisteri arviointiin pisteluvulla.

Maksutase, 2016

S, satisfied: quality criteria have been met within specified threshold, some minor improvements may still be needed in specific cases

PS, partially satisfied: quality criteria have not been fully met and substantial improvement is needed

NS, not satisfied: quality criteria have not been met since no data have been available for the evaluation.

n.a.: evaluation of the indicator has been not applicable for the specific country.

Suhdanneltilastojen vuoden 2015 lopulla tehdyssä arvioinnissa arviota heikensivät tilapäisesti puuttuvat ja myöhästyneet rakennuslupatiedot. Ongelma johtui hallinnollisen aineiston viiveistä, jotka puolestaan johtuivat pysyvän rakennustunnuksen käyttöönottoon liittyvistä ongelmista. Tieliikenteen tavarankuljetustilaston tiedot on toimitettu Eurostatille aikataulun mukaisesti.

Palvelujen ulkomaankauppatilaston ja maksutaseen tiedot täyttävät vaatimukset, mutta aineistossa on lukuisia havaintojen vähäisyyden vuoksi luottamuksellisiksi merkittyjä tietoja, jotka salataan. Luottamuksellisten tietojen runsaus johtuu osittain ilmiöalueesta ja osittain Tilastokeskuksen tiukoista ohjeista liittyen kansalliseen ja kansainväliseen julkaisemiseen ja tietojen yhteneväisyyteen. Pienessä avoimessa taloudessa luottamuksellisia tietoja on enemmän kuin suuressa tai suljetummassa taloudessa.

Ostovoimapariteetteja koskevat laskelmat täyttävät hyvin EU-säädöksen vaatimukset. Eurostat esittää Tilastokeskukselle kehittämiskohteiksi alueellisten hintaerojen ja eräiden vuokra-asumiseen liittyvien yksityiskohtien selvittämisen.

1.10 Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä

Tilastokeskuksessa ei ole havaittu seurantavuoden aikana väärinkäytöksiä.

TK-21-1100-15

2 Tilastokeskuksen talousarvion toteumalaskelma

Osaston, momentin ja tilijaoittelun numero ja nimi	Tilinpäätös 2015	Talousarvio 2016 (TA +LTA:t)	Tilinpäätös 2016	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteutuma %
11. Verot ja veroluonteiset tulot	1 040 786,75	968 439	968 438,55	0,00	100
1104.01. Arvonlisävero	1040786,75	968439	968438,55	0,00	100
12. Sekalaiset tulot	0,00	150 000	150 000,00	0,00	100
12.39.04. Siirrettyjen määrärahojen peruutukset	0,00	150000	150000,00	0,00	100
Tuloarvion tilit yhteensä	1 040 786,75	1 118 439	1 118 438,55	0,00	100

Pääluokan, momentin ja tilijaoittelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2015	Talousarvio 2016 (TA +LTA:t)	Talousarvion 2016 määrärahojen		Tilinpäätös 2016	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
			käyttö vuonna 2016	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2016	Käyttö vuonna 2016 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala	52 667 314,39	52 616 137	42 644 607,49	9 971 529,23	52 616 136,72	0,00	6 704 610,64	56 907 969,64	46 936 440,41	9 971 529,23
28.0129. Valtiovarainministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arvio määräraha)	2311314,39	2412778	2412777,72		2412777,72	0,00				
28.30.01. Tilastokeskuksen toimintamenot (netto) (siirtomääräraha 2v)	50356000,00	50179000	40207470,77	9971529,23	50179000,00		6704610,64	56883610,64	46912081,41	9971529,23
28.60.12. Osaamisen kehittäminen (siirtomääräraha 2v)		24359	24359,00	0,00	24359,00		0,00	24359,00	24359,00	0,00
29. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala	0,00	150 000	0,00	150 000,00	150 000,00		150 000,00	300 000,00	0,00	150 000,00
29.30.21. Aikuis- ja nuorisokoulutuksen kehittäminen (siirtomääräraha 2v)	0,00	150000	0,00	150000,00	150000,00		150000,00	300000,00	0,00	150000,00
29.30.21.06. Aikuisopiskelua ja elinikäistä oppimista koskeva tutkimus, arviointi ja seuranta (ml. PIAAC, aikuis- ja nuorisokoulutus tutkimus) (KPY)	0,00	150000	0,00	150000,00	150000,00		150000,00	300000,00	0,00	150000,00
Määrärahatilit yhteensä	52 667 314,39	52 766 137	42 644 607,49	10 121 529,23	52 766 136,72	0,00	6 854 610,64	57 207 969,64	46 936 440,41	10 121 529,23

Tilastokeskuksen talousarvion toteutumalaskelman tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä momentin tarkkuudella

Tilastokeskuksella ei ole valtuuksia.

3 Tilastokeskuksen tuotto- ja kululaskelma

	1.1.2016 - 31.12.2016		1.1.2015 - 31.12.2015	
TOIMINNAN TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot	8 341 599,26		7 386 311,95	
Vuokrat ja käyttökorvaukset	217 748,49		573 515,42	
Muut toiminnan tuotot	<u>1 461 755,72</u>	10 021 103,47	<u>1 735 019,81</u>	9 694 847,18
TOIMINNAN KULUT				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	670 691,81		239 366,42	
Henkilöstökulut	41 059 384,12		42 512 768,76	
Vuokrat	5 322 782,48		5 677 334,23	
Palvelujen ostot	7 495 573,88		6 868 296,05	
Muut kulut	1 979 693,52		1 699 153,90	
Valmisteverastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	25 351,39		9 980,03	
Valmistus omaan käyttöön (-)	-1 369 196,02		-619 045,97	
Poistot	516 234,52		473 204,90	
Sisäiset kulut	<u>24 359,00</u>	<u>-55 724 874,70</u>	<u>80 542,38</u>	<u>-56 941 600,70</u>
JÄÄMÄ I		-45 703 771,23		-47 246 753,52
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Rahoitustuotot	1 901,65		2 087,49	
Rahoituskulut	<u>-142,17</u>	1 759,48	<u>-41,10</u>	2 046,39
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT				
Satunnaiset kulut	<u>-0,13</u>	-0,13	<u>0,00</u>	0,00
JÄÄMÄ II		-45 702 011,88		-47 244 707,13
JÄÄMÄ III		-45 702 011,88		-47 244 707,13
TUOTOT VEROISTA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA				
Perityt arvonlisäverot	968 438,55		1 040 786,75	
Suoritettavat arvonlisäverot	<u>-2 412 777,72</u>	<u>-1 444 339,17</u>	<u>-2 311 314,39</u>	<u>-1 270 527,64</u>
TILIKAUDEN TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ		<u>-47 146 351,05</u>		<u>-48 515 234,77</u>

TK-21-1100-15

4 Tilastokeskuksen tase

	31.12.2016		31.12.2015	
VASTAAVAA				
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET				
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET				
Aineettomat oikeudet	20 133,21		31 139,28	
Muut pitkävaikutteiset menot	1 446 967,64		1 933 292,36	
Ennakkomaksut ja keskenkäiset hankinnat	<u>2 368 447,91</u>	3 835 548,76	<u>854 316,50</u>	2 818 748,14
AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Koneet ja laitteet	19 101,72		38 005,45	
Muut aineelliset hyödykkeet	<u>2 022,77</u>	<u>21 124,49</u>	<u>2 022,77</u>	<u>40 028,22</u>
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET YHTEENSÄ		3 856 673,25		2 858 776,36
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS				
VAIHTO-OMAISUUS				
Keskenkäinen tuotanto	0,00		20 000,00	
Valmiit tuotteet/Tavarat	<u>7 860,58</u>	7 860,58	<u>13 211,97</u>	33 211,97
LYHYTAIKAISET SAAMISET				
Myyntisaamiset	1 965 882,94		938 868,52	
Siirtosaamiset	501 757,44		394 297,92	
Muut lyhytaikaiset saamiset	<u>973 119,31</u>	3 440 759,69	<u>1 207 532,35</u>	2 540 698,79
RAHAT, PANKKISAAMISET JA MUUT RAHOITUSVARAT				
Kassatilit	<u>2 350,00</u>	<u>2 350,00</u>	<u>1 067,85</u>	<u>1 067,85</u>
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS YHTEENSÄ		3 450 970,27		2 574 978,61
VASTAAVAA YHTEENSÄ		<u>7 307 643,52</u>		<u>5 433 754,97</u>
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA				
VALTION PÄÄOMA				
Valtion pääoma 1.1.1998	-2 369 173,31		-2 369 173,31	
Edellisten tilikausien pääoman muutos	-3 075 439,94		-3 071 738,90	
Pääoman siirrot	48 913 176,08		48 511 533,73	
Tilikauden tuotto-/kulujäämä	<u>-47 146 351,05</u>	-3 677 788,22	<u>-48 515 234,77</u>	-5 444 613,25
VIERAS PÄÄOMA				
LYHYTAIKAINEN				
Saadut ennakot	494 669,26		140 013,24	
Ostovelat	950 423,53		637 258,78	
Kirjanpitoyksiköiden väliset tilitykset	845 764,51		773 787,35	
Edelleen tilitettävät erät	775 625,46		750 932,86	
Siirtovelat	7 896 577,03		8 422 896,87	
Muut lyhytaikaiset velat	<u>22 371,95</u>	<u>10 985 431,74</u>	<u>153 479,12</u>	<u>10 878 368,22</u>
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		10 985 431,74		10 878 368,22
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		<u>7 307 643,52</u>		<u>5 433 754,97</u>

TK-21-1100-15

5 Tilastokeskuksen liitetiedot

Liite 1: Selvitys tilinpäätöksen laatimisperusteista ja vertailtavuudesta.

1) Budjetointia koskevat muutokset ja muutosten tärkeimmät vaikutukset talousarvion toteutumalaskelmaan, tuotto- ja kululaskelmaan ja taseeseen sekä niiden vertailtavuuteen

Budjetointia koskevia muutoksia ei ole tehty vuonna 2016.

2) Valuuttakurssi, jota on käytetty muutettaessa ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat sekä muut sitoumukset Suomen rahaksi

Tilastokeskuksella ei ollut vuodenvaihteessa merkittäviä valuuttamääräisiä laskuja.

3) Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja -menetelmät sekä erityisesti niissä tapahtuneiden muutosten vaikutukset tilikauden tuotto- ja kulujäämän sekä taseessa ilmoitettavien erien muodostumiseen

Tilastokeskuksen tilinpäätös on laadittu noudattaen talousarviolakia ja -asetusta sekä Valtiovarainministeriön määräyksiä ja ohjeita.

Valmistusta omaan käyttöön oli 1 369 196,02 euron arvosta vuonna 2016 ja 619 045,97 euron arvosta vuonna 2015.

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu Tilastokeskuksen yhdenmukaisten periaatteiden, säännösten ja määräysten mukaisesti.

Julkaisuvaraston vuoden 2016 lopussa olevat vuonna 2015 ilmestyneet julkaisut on arvostettu epäkuranteiksi julkaisuiksi. Epäkuranttiusvähennys on niiden osalta yhteensä 4 901,87 euroa.

4) Aikaisempiin vuosiin kohdistuvat tuotot ja kulut, talousarviotulot ja -menot sekä virheiden korjaukset, jos ne eivät ole merkitykseltään vähäisiä

Tilastokeskuksessa ei ole tehty aikaisempiin vuosiin kohdistuvia korjauksia.

5) Selvitys edellistä vuotta koskevista tiedoista, jos ne eivät ole vertailukelpoisia tilinpäätösvouden tietojen kanssa

Tilinpäätösvouden ja edellisen vuoden tiedot ovat vertailukelpoisia keskenään.

Tilastotalon mentyä remonttiin elokuussa 2016 ja Tilastokeskuksen muutettua väistötiloihin laskivat vuokramenot. Tilastotalon vuokra (sis alv) ennen väistömuuttoa oli 600 193,42 euroa/kk ja väistötilan vuokra 365 782,62 euroa/kk syyskuusta 2016 alkaen.

6) Selvitys tilinpäätösvouden jälkeisistä olennaisimmista tapahtumista siltä osin kuin niitä ei ilmoiteta toimintakertomuksessa

Tilastokeskuksella ei ole tilinpäätösvouden jälkeisiä olennaisia tapahtumia, joita ei ilmoiteta toimintakertomuksessa.

TK-21-1100-15

Liite 2: Talousarvion toteutumalaskelmaa täydentävä laskelma nettobudjetoiduista tuloarvioista ja määrärahoista

Tilastokeskuksen nettoutetut tulot ja menot

Momentin numero ja nimi		Talousarvio			Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös
		Tilinpäätös 2016 2015 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2016 määrärahojen käyttö vuonna 2016	Talouden määrärahojen siirto seuraavalle vuodelle	
28.30.01.	Bruttomenot	60 052 934,67	58 079 000	50 230 475,89	60 202 005,12
Tilastokeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2v)	Bruttotulot	9 696 934,67	7 900 000	10 023 005,12	10 023 005,12
	Nettomenot	50 356 000,00	50 179 000	40 207 470,77	9 971 529,23
Momentin numero ja nimi		Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
		Edellisiltä vuosilta	Käytettävissä vuonna 2016	Käyttö (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
28.30.01.	Bruttomenot			56 935 086,53	
Tilastokeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2v)	Bruttotulot			10 023 005,12	
	Nettomenot	6 704 610,64	56 883 610,64	46 912 081,41	9 971 529,23

Liite 3: Tiedot arviomäärärahojen ylityksistä.

Tilastokeskuksella ei ole esitettävää liitteellä 3.

Liite 4: Tilastokeskuksen tiedot peruutetuista siirretyistä määrärahoista.

Peruutetut siirretyt määrärahat

Pääloukan ja tilijaottelun numero ja nimi. Tilijaottelut eritellään myöntämisyksittain.	Peruutettu	
	Tilijaottelu	Yhteensä
29. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala		150 000,00
Vuosi 2015		150 000,00
29.30.21.06. Aikuisopiskelua ja elinikäistä oppimista koskeva tutkimus, arviointi ja seuranta (ml. PIAAC, aikuiskoulutustutkimus)	150 000,00	
Pääloukat yhteensä		150 000,00
Vuosi 2015		150 000,00

TK-21-1100-15

Liite 5: Henkilöstökulujen erittely, joka sisältää selvityksen viraston ja laitoksen henkilöstökulujen jakautumisesta palkkoihin ja palkkioihin ja tulosperusteisiin eriin, johdon palkoista ja palkkioista, luontoisetujen yhteenlasketusta arvosta, lomapalkkavelasta, eläkekuluista ja muista henkilöstösivukuluista.

Tilastokeskuksen henkilöstökulujen erittely		
	2016	2015
Henkilöstökulut	34 845 789,57	35 068 606,87
Palkat ja palkkiot	35 016 844,33	35 000 997,91
Tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Lomapalkkavelan muutos	-171 054,76	67 608,96
Henkilösivukulut	6 213 594,55	7 444 161,89
Eläkekulut	5 638 794,58	6 635 913,95
Muut henkilösivukulut	574 799,97	808 247,94
Yhteensä	41 059 384,12	42 512 768,76
Johdon palkat ja palkkiot, josta	936 619,92	826 400,75
- tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Luontoisedut ja muut taloudelliset etuudet	262,22	789,29
Johto	262,22	289,29
Muu henkilöstö	0,00	500,00

Liite 6: Tilastokeskuksen suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset
Tilastokeskuksella ei ole esitettävää liitteellä 6.

Liite 7: Tilastokeskuksen kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot

Tilastokeskuksella ei ole esitettävää liitteellä 7.

Liite 8: Tilastokeskuksen rahoitustuotot ja –kulut

Tilastokeskuksella ei ole esitettävää liitteellä 8.

Liite 9: Talousarvionaloudesta annetut lainat

Tilastokeskuksella ei ole talousarvionaloudesta annettuja lainoja.

Liite 10: Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset

Tilastokeskuksella ei ole arvopapereita ja oman pääoman ehtoisia sijoituksia.

TK-21-1100-15

Liite 11: Tilastokeskuksen taseen rahoituserät ja velat

Tilastokeskuksella ei ole esitettävää liitteellä 11.

Liite 12: Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut monivuotiset vastuut

Tilastokeskuksella ei ole valtiontakauksia ja -takuita.

Tilastokeskuksen muut monivuotiset vastuut
Valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamenoäärärahat perusteella tehdyt tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset

€	Talousarvio- menot 2016	Määräraha- tarve 2017	Määräraha- tarve 2018	Määräraha- tarve 2019	Määräraha- tarve myöhemmin	Määräraha- tarve yhteensä
Tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset	6 638 157,48	5 108 459,16	4 156 907,32	3 796 805,60	17 561 237,12	30 623 409,20
yhteensä						

Muulla kuin valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamenoäärärahat perusteella tehdyt sopimukset ja sitoumukset

€	Talousarvio- menot 2016	Määräraha- tarve 2017	Määräraha- tarve 2018	Määräraha- tarve 2019	Määräraha- tarve myöhemmin	Määräraha- tarve yhteensä
Muut sopimukset ja sitoumukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	6 638 157,48	5 108 459,16	4 156 907,32	3 796 805,60	17 561 237,12	30 623 409,20

Liite 13: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Tilastokeskuksella ei ole taseeseen sisältyviä rahastoitujia varoja.

Liite 14: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Tilastokeskuksella ei ole taseeseen sisältyttäviä rahastoitujia varoja.

Liite 15: Velan muutokset

Tilastokeskuksella ei ole velan muutoksia.

Liite 16: Velan maturiteettijakauma ja duraatio

Tilastokeskuksella ei ole velan maturiteettijakaumaa ja duraatiota.

Liite 17: Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot

Tilastokeskuksella ei ole esitettävää liitteellä 17.

6 Allekirjoitus

Tilastokeskuksen tilinpäätös on hyväksytty Helsingissä 28. helmikuuta 2017.

Marjo Bruun
Pääjohtaja